

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

Liikuntapaikkarakentaminen Oulussa 2018-2027

Liikuntapaikkarakentamisen työryhmä

Loppuraportti

1	Johdanto.....	2
2	Liikuntalaki ja liikunnan strategiset perusteet.....	4
2.1	Oulun kaupunki aktiivisen elämäntavan mahdollistajana.....	5
3	Liikuntapaikkarakentamisen suunta.....	7
3.1	Valtio liikuntapaikkarakentamista ohjaavana tahona.....	8
3.2	Liikuntapaikkarakentamisen avustusjärjestelmä.....	8
3.2.1	Avustamista puoltavat kriteerit.....	9
3.3	Liikuntapaikkojen sijoittuminen Oulussa.....	10
4	Nykyinen liikuntapalveluverkko.....	12
4.1	Liikuntapalveluverkon perusteet.....	12
4.2	Liikuntapaikkaluokittelu pääkeskuksista lähiliikuntapaikkoihin.....	13
4.3	Liikuntapaikkojen kunnossapito- eli hoitoluokitukset.....	15
5	Viimeisimmät investoinnit.....	18
6	Kehittämisperiaatteita.....	21
6.1	Organisoitumattoman liikuntatoiminnan ulkopuolella olevien henkilöiden liikunnan edistäminen.....	21
6.2	Lähiliikuntapaikat.....	21
6.3	Riittävien ja tarkoitustenmukaisten liikuntatilojen rakentaminen kouluinvestointien yhteydessä.....	22
6.4	Uusien liikuntapaikkojen rakentamisen kriteerit.....	22
6.5	Julkinen/yksityinen rakentaminen.....	22
6.6	Lukuisista luonnonjäistä keskitettyihin alueellisiin tekojäätarkaisuihin.....	23
6.7	Rakilan liikuntapuistoalueen pitkäjänteinen kehittäminen.....	24
6.8	Pyöräilyolosuhteiden kehittäminen.....	24
6.9	Tekonurmien peruskorjaukset.....	25
6.10	OuluZone ampumarata ja moottoriurheilukeskus.....	25
7	Esitys liikuntapaikkarakentamisen kohteista vuosille 2018-2027.....	27
7.1	Opetus- ja kulttuuriministeriön avustukseen oikeuttavat yli 700 000 euron erillisinvestoinnit.....	27
7.2	Aluehallintoviraston avustukseen oikeuttavat enintään 700 000 euron erillisinvestoinnit.....	29
7.3	Muut erillisinvestoinnit.....	29
7.4	Liikuntapalveluiden kunnossapito-ohjelman kautta toteutettavat kohteet ja muut uusinvestointikohteet.....	29
7.5	Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen perusparannusohjelmasta toteutettavat kohteet.....	29
8	Kysely seuroille toimintaolosuhteisiin liittyen.....	32
9	Lähteet.....	33
10	Liitteet.....	34

1 Johdanto

Kaupungin talousarviossa 2018 ja -suunnitelmassa 2019-2020 on linjattu, että liikuntapaikkojen kehittämistä jatketaan Liikuntapaikkarakentaminen Oulussa 2016-2025 -asiakirjan linjausten ja kehittämisperiaatteiden mukaisesti ja asiakirjaa päivitetään osallistavasti vuoden 2018 aikana. Nyt laadittu suunnitelma on jatkoa Liikuntapaikkarakentaminen Oulussa 2016-2025 -asiakirjalle, joka on hyväksytty sivistys- ja kulttuurilautakunnassa 9.2.2016 § 17 ja kaupunginhallituksessa 22.2.2016 § 83. Liikuntapaikkarakentamisen 10-vuotissuunnitelman tarkoituksena on kartoittaa Oulun kaupungin liikuntapaikkojen uudisrakentamista sekä selvittää tulevia liikuntapaikkojen perusparannuskohteita vuosille 2018-2027.

Suunnitelmaa valmistelemaan työryhmään kuuluivat liikuntajohtaja Niina Epäily (pj.), suunnittelija Satu Kiipeli (siht.), ulkoliikuntapäällikkö Mika Puolitaival, liikuntalaitospäällikkö Matti Rautio, kiinteistömanageri Riikka Vesteri, yleiskaavasunnittelija Jouni Mäkäräinen, aluepäällikkö Pirjo Koret, liikuntakoordinaattori Tarja Kuusisto, seuraneuvottelukunnan puheenjohtaja Matti Johansson sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnan jäsenet Suvi Helanen, Ville Luotola ja Milla Kynkäänniemi. Työryhmällä oli mahdollisuus käyttää asiantuntijoita.

Liikuntapaikkarakentamisen työryhmän tehtävänä oli:

- Tehdä esitys 10-vuotissuunnitelmaksi liikuntapaikkarakentamisen kohteista
- Suunnitelmassa tulee ilmetä kaupungin omat hankkeet, niiden sijainti kaupungissa, arvioitu toteutusaikataulu, investoinnin suuruusluokka sekä valtion tai muun ulkopuolisen tahon mahdolliset rahoitusosuudet.
- Investoinnit jaotellaan isoihin, yli 700 000 euron hankkeisiin, joihin on mahdollista hakea valtionavustusta OKM:n kautta, sekä ns. pieniin hankkeisiin, joihin on mahdollista saada aluehallintoviraston kautta rakentamisavustusta.
- Kiinteistöjen peruskorjaustarpeiset kohteet huomioidaan myös suunnitelmassa siltä osin kuin ne ovat tiedossa

Kuntien liikuntapalveluita ohjaa liikuntalaki (2015), jonka 5 §:n mukaan yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Liikuntapaikkarakentamista Suomessa ohjaa valtion liikuntaneuvoston ja opetus- ja kulttuuriministeriön yhteistyössä luotu ohjeistus, jossa on säädelty kunkin strategiakauden painotukset avustuskriteerien osalta. Nykyiset painotukset suosivat liikuntapaikkarakentamista, jotka muun muassa mahdollistavat laajojen käyttäjäryhmien

liikuntaharrastamisen, kehittävät uusien lajien liikuntaolosuhteita monipuolistaen liikuntaolosuhteita ja/tai on suunniteltu elinkaariominaisuuksiltaan kestäviksi ja energiatehokkaiksi. Avustuksen enimmäismäärä voi olla enintään 30 % kokonaiskustannuksista, kuitenkin enintään 750 000 euroa (mittavissa monta liikuntapaikkaa sisältävissä perusparannuskohteissa maksimiavustus on 1 200 000 euroa).

Tässä suunnitelmassa esitellään nykyinen liikuntapalveluverkko sekä toimintaa ohjaava strategia. Liikuntapaikkarakentamisen 10-vuotissuunnitelmaan sisältyvät kohteet on jaoteltu viiteen kategoriaan: Opetus- ja kulttuuriministeriön avustukseen oikeuttavat yli 700 000 euron erillisinvestoinnit, aluehallintoviraston avustukseen oikeuttavat enintään 700 000 euron erillisinvestoinnit, muut erillisinvestoinnit, liikuntapalveluiden kunnossapito-ohjelman kautta toteutettavat kohteet sekä Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen perusparannusohjelmasta toteutettavat kohteet. Suunnitelmaan sisältyy niin uudisrakennuskohteita kuin perusparannus- ja peruskorjauskohteitakin. Suunnitelmaan sisältyvien kohteiden arvioitu kokonaiskustannus on noin 40-45 miljoonaa euroa. Kustannusarvio tukee valtion liikuntaneuvoston tekemiä laskelmia, jonka mukaan liikuntapalveluiden nykytason toiminnallisuuden ja turvallisuuden turvaaminen vaatii valtakunnallisesti vuositasolla noin 380 miljoonan euroa perusparannuksiin.

Oulun väestömäärä oli vuoden 2017 lopussa 201 810 asukasta. Väestöennusteiden mukaan oululaisten määrä kasvaa vuoteen 2027 noin 20 000 uudella asukkaalla. Oulun lisääntyvä väestö kasvattaa liikuntapalveluiden kysyntää tulevaisuudessa. Siksi onkin tärkeää satsata tulevaisuudessa mahdollisimman monikäyttöisiin ja laajoja käyttäjäryhmiä palveleviin liikuntapaikkoihin. Myös yksityisen sektorin merkitys liikuntapaikkojen rakentamisessa tulee jatkossa kasvamaan. Lisäksi suunnitteluvaiheessa ja palvelujen tuottamisessa tulee yhä enemmän korostumaan eri toimijoiden, niin hallintokuntien, kuntien, järjestöjen kuin yksityissektorinkin, välinen yhteistyö. Myös käyttäjien osallistaminen ja kuuleminen suunnittelutyössä tulee olemaan tärkeä osa prosessia.

2 Liikuntalaki ja liikunnan strategiset perusteet

Liikuntapaikkojen ja -palveluiden järjestäminen perustuvat liikuntalakiin sekä Oulun kaupunkistrategiaan. Liikuntalain (390/2015) tavoitteena on edistää

- 1) eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa;
- 2) väestön hyvinvointia ja terveyttä;
- 3) fyysisen toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista;
- 4) lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä;
- 5) liikunnan kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta;
- 6) huippu-urheilua;
- 7) liikunnan ja huippu-urheilun rehellisyyttä ja eettisiä periaatteita; sekä
- 8) eriarvoisuuden vähentämistä liikunnassa.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat tasa-arvo, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, monikulttuurisuus, terveet elämäntavat sekä ympäristön kunnioittaminen ja kestävä kehitys.

Liikuntalain 5 §:n mukaan yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle:

- 1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen;
- 2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta; sekä
- 3) rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien toteuttamisen kunnassa tulee tapahtua eri toimialojen yhteistyönä sekä kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä sekä huolehtimalla tarvittaessa muista paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivista toimintamuodoista.

Kunnan tulee kuulla asukkaitaan liikuntaa koskevissa keskeisissä päätöksissä osana kuntalain (365/1995) 27 §:ssä säädettyä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Kunnan tulee arvioida asukkaitensa liikunta-aktiivisuutta osana terveydenhuoltolain (1326/2010) 12 §:ssä tarkoitettua terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Kunnan hoitaessa 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä kunta ei toimi kilpailutilanteessa markkinoilla, ellei niitä toteuteta liiketoiminnallisina tavoittein ja perustein.

2.1 Oulun kaupunki aktiivisen elämäntavan mahdollistajana

Oulun kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 26.2.2018 uuden kaupunkistrategian 2026. Oulun uusi visio on Valovoimainen Oulu. Oulun valovoimaisuus on kasvua, oululaista asennetta ja tapa toimia. Kaupunkistrategiassa valovoima syntyy elinvoimasta, vetovoimasta ja pitovoimasta. Yksi keskeinen linjaus kaupunkistrategiassa on, että hyvinvointi kuuluu kaikille. Kaupunki kannustaa aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löytää mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Kaupungin arvot ovat rohkeus, reiluus ja vastuullisuus. Rohkeus tarkoittaa Oulussa rohkeiden valintojen tekemistä paremman tulevaisuuden puolesta ja sitä, että uskalletaan kokeilla uutta ja luopua vanhasta. Reiluus tarkoittaa sitä, että tehdään avoimesti porukalla ja otetaan toiset huomioon, suhtaudutaan toisiimme ennakkoluulottomasti ja arvostaen. Vastuullisuus tarkoittaa Oulussa sitä, että edistetään kestäväää elämäntapaa ja toimitaan siten, että myös tulevilla sukupolvilla on mahdollisuus tehdä valintoja. Vastuullinen tapa toimia luo turvallisuutta.

Liikuntapalveluiden ydintehtävänä on liikuntapalveluiden järjestäminen, jonka pohjalta rakentuvat liikuntapalvelujen ydinpalvelut; liikunnan ohjauspalvelut, sisäliikuntapalvelut ja ulkoliikuntapalvelut. Ydinpalvelujen järjestämisen laajuuteen ja palvelutarve-ennusteeseen vaikuttavat lähinnä kolme keskeistä muuttujaa, joita ovat väestömäärän kehitys, alueellinen laajentuminen (mm. kaupungin laajentuminen ja uudet asuinalueet) sekä liikuntakulttuurin kentässä tapahtuvat muutokset (mm. lajikirjon muuttuminen, uudet lajit, harrastajamäärien ja kilpailutason muutokset).

Liikunnan edistäminen on osa kuntalaisten laajempaa terveyden edistämistä. Säännöllinen liikunta on terveyden ja hyvinvoinnin edellytys kaikissa elämänvaiheissa. Tavoitteena on edistää terveysliikuntaa, hyvinvointiaktiivisuutta ja terveyserojen kaventumista liikunnan avulla siten, että liikuntapalvelut ovat kuntalaisten käytettävissä iästä, sukupuolesta, varallisuudesta, taidoista tai liikunta-aktiivisuudesta riippumatta. Liikunnalla tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä, ylläpidetään työ- ja toimintakykyä, lisätään ikäihmisten omatoimisuutta ja elämänhalua sekä vahvistetaan yhteisöllisyyttä. Edistämällä liikunnallista elämäntapaa ja tukemalla hyvinvointiaktiivisuuden kasvua voidaan vahvistaa hyvinvointia ja terveyttä kaikissa elämänvaiheissa. Myös runsas lajitarjonta sekä eri lajien tasokkaat liikuntapaikat ja menetys vahvistavat Oulun imagoa liikunta- ja urheilukaupunkina.

Arkiliikunnan edistämällä ja liikuntaan mahdollistavan yhdyskuntasuunnittelun avulla voidaan edistää aktiivisen elämäntavan toteuttamista lähellä omaa elinympäristöä. Yhteistyö ja kumppanuus eri toimijoiden kanssa ja erilaisten kansalaistoimijoiden, kuten liikunta- ja urheiluseurojen, eläkeläisjärjestöjen, vammais- ja kansanterveysjärjestöjen merkitys liikunnan edistäjinä ja palveluntarjoajina on keskeinen.

Liikuntapaikat ja -palvelut ovat kunnallisia palveluja, joiden rakenteet ja sisällöt muuttuvat. Liikuntakulttuuri on laajentunut urheilusta kuntoilun kautta terveys- ja arkiliikuntaan. Liikunnalla on todettu saavutettavan yksilötason terveyttä edistävien vaikutusten lisäksi merkittäviä kansantaloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia. Liikunnalla on mm. keskeinen rooli yhä kasvavien väestöryhmien välisten terveyserojen kaventajana. Liikunnan avulla vaikutetaan

myönteisesti suvaitsevaisuuden lisääntymiseen, syrjäytymisen ehkäisyyn sekä tasa-arvoisemman yhteiskunnan rakentamiseen. Keskeisenä tavoitteena on, että kaikilla on yhdenvertainen mahdollisuus liikunnalliseen ja hyvinvointia edistävään elämäntapaan sekä elämysten ja yhteisöllisyyden kokemiseen liikunnan avulla.

Liikuntakulttuurin alueella liikuntakäyttäytymisessä, elämäntavoissa ja lajitarjonnassa tapahtuvat muutokset luovat kasvavia paineita liikuntapalveluille. Liikuntapaikoissa painopiste suuntautuu perus- ja lähiliikuntapaikkoihin sekä monikäyttöisiin liikuntatiloihin. Yhdyskuntarakennetta ja arkiympäristöä tulee kehittää liikkumista suosivaksi. Vapaa-ajalle asetettavat toiveet ja odotukset kasvavat edelleen, jolloin asiakkaiden laatutietoisuus ja odotusarvot liikunnan palvelutarjontaa kohtaan lisääntyvät. Uusien, innovatiivisten toimintamallien rakentaminen, aktiivinen yhteistyö sekä kumppanuuden ja verkostoitumisen kasvattaminen eri liikunta-alan toimijoiden kanssa ovat edellytyksiä palvelujen saatavuuden ja laadun varmistamiseksi myös tulevaisuudessa.

Eri hallinnonalojen ja toimijoiden merkitys liikunnan edistämässä korostuu erityisesti elämänsä alkua ja loppuvaiheissa. Polarisoituminen liikuntakäyttäytymisessä näkyy selvimmin lasten ja nuorten kohdalla. Liikunnan edistäminen neuvolatoiminnassa, varhaiskasvatuksessa sekä koulu-, oppilaitos- ja korkeakouluympäristöissä edellyttää yhteistyötä muiden hallintokuntien ja toimijoiden kanssa. Ikääntyvän ja erityistoimia vaativien väestöryhmien (liikuntaesteiset, pitkäaikaissairaat, maahanmuuttajat, työttömät jne.) kasvu luovat tarpeita suunnata liikuntapalveluja ja -tiloja ko. väestöryhmille. Tavoitteena on luoda edellytykset ja puitteet, joissa yksittäiset liikkujat, urheiluseurat ja muut liikuntaa järjestävät tahot järjestävät toimintaa ja edistävät liikkumista vastuullisesti.

Liikunnan kustannustehokas vaikuttavuus paranee parhaiten kansalaisten omaa aktiivisuutta lisäämällä. Liikunnallisuuden lisäämisessä tarvitaan eri toimijoiden sitoutumista liikunnan edistämiseen sekä yhteistyön tehostamista. Kattavalla ja monipuolisella liikuntapalveluverkolla vaikutetaan positiivisesti alueen vetovoimaisuuteen sekä käyttäjien hyvinvointiin ja terveyteen.

3 Liikuntapaikkarakentamisen suunta

Hyvät liikkumisolosuhteet ovat merkittävä tekijä väestön liikunnallisen elämäntavan ylläpitämisen ja lisäämisen näkökulmasta. Liikuntapaikat luovat perustan elinvoimaiselle liikuntakulttuurille väestön laaja-alaisesta liikunnasta aina huippu-urheiluun asti.

Suomen liikuntapaikkaverkosto on laaja. Suomessa on LIPAS-tietojärjestelmän mukaan noin 33 000 liikuntapaikkaa. Kuntien väliset erot liikuntaolosuhteissa ja resursoinnin mahdollisuuksissa ovat kuitenkin isoja, ja valtionavustuksen merkitys rakennushankkeiden käynnistymisessä onkin yleisesti ottaen ollut suuri.

Valtio on avustanut liikuntapaikkojen rakentamista 1930-luvulta lähtien, mutta toden teolla liikuntapaikkojen rakentaminen kiihtyi 1960-luvulla, jolloin väestön vapaa-ajan määrä keskimäärin lisääntyi ja liikunnan harrastusmuodot laajenivat yhä enemmän sisätiloihin. Myös rakentamisen tekniset vaatimukset kasvoivat uima- ja jäähallirakentamisen myötä. Liikuntapaikkojen määrällinen kasvu on ollut suhteellisen hidasta 1990-luvulta lähtien lukuun ottamatta jäähallien rakentamista, joita on rakennettu runsaasti. Lisäksi lähiliikuntapaikkoja on rakennettu paljon 2000-luvulla tietoisien politiikan seurauksena. (Valtion liikuntaneuvosto 2014, 9)

Kaikkien liikuntapaikkojen jälleenrakennusarvoksi on arvioitu noin 14,5 miljardia euroa. Noin 75 % liikuntapaikoista on julkisen sektorin omistuksessa ja 25 % yksityisen sektorin omistuksessa. Valtio on tukenut 1980-luvulta lähtien noin 5000 liikuntapaikkarakentamisen hanketta. (Valtion liikuntaneuvosto 2014, 9)

Oulussa liikuntapaikkarakentaminen on mukailnut valtakunnallisia trendejä, ollen usean liikuntapaikan rakentamisessa myös edelläkävijä. Raatin uimahalli rakennettiin vuonna 1952, Urheilutalo (entinen Pyrintö) vuonna 1962 ja Raksilan uimahalli vuonna 1974 samoin kuin Raksilan jäähalli ja Haukiputaan Jatuli. 1980- ja 1990-luvulla valmistuivat muun muassa Ouluhalli (vuonna 1987) ja Linnanmaan liikuntahalli (vuonna 1992). Tällä vuosikymmenellä on avattu mm. Linnanmaan jäähalli vuonna 2000 ja Heinäpään jalkapallohalli 2007. Raatin uimahallin peruskorjaus valmistui vuonna 2010. Uusimpia liikuntapaikkainvestointeja ovat olleet mm. Jäälän urheilualue (2016-2018), Hiukkavaaran kentät (2016-2017), Hollihaan puisto (2016-2017). Lisäksi peruskorjauksia on toteutettu moniin eri kohteisiin, kuten urheilukeskuksiin, kuntoradoille, uimarannoille sekä pallokentille. Lisäksi ulkoilupaistoja on toteutettu määrärahojen sallimissa puitteissa eri puolille kaupunkia.

3.1 Valtio liikuntapaikkarakentamista ohjaavana tahona

Liikuntapaikkarakentamisen tuki on keskeinen osa valtion liikuntapoliittisia toimia. Viidennes valtion liikuntatoimen määrärahoista kohdennetaan rakentamiseen. Valtion rooli liikuntapaikkarakentamisessa on koettu merkittäväksi läpi vuosikymmenten paitsi avustusten myöntäjänä, myös informaation tuottajana.

”Yhteiskunnan tulokulmasta väestön vähäinen liikunta on suuri kansanterveydellinen ja -taloudellinen haaste. Liikuntapaikkarakentamisen tukipolitiikalta odotetaan jatkossa enenevässä määrin reagointia väestön liikuntakäyttäytymisen muutoksiin ja tarpeisiin. Liikuntapaikkojen laatua tulee kehittää systemaattisesti niin, että rakentamisen yleiset laatuvaatimukset täyttyvät ja että rakentamisessa huomioidaan mm. esteettömyyden ja energiatehokkuuden vaateet. Valtionavustuspolitiikalla tulee ohjata ja kannustaa kuntia rakennusten suunnitelmalliseen ja ennakoivaan kunnossapitoon sekä rakennusten elinkaaren oikea-aikaisiin korjauksiin.”

Valtion liikuntaneuvosto 2014, 7

Suomessa liikuntapaikkarakentamista ohjaa opetus- ja kulttuuriministeriö, joka jakaa liikuntapaikkojen rakentamiseen avustuksia noin 25 miljoonaa euroa vuodessa. Ohjauspolitiikkaan vaikuttaa vahvasti valtion liikuntaneuvosto, jonka ”tehtävänä on käsitellä laajakantoisesti ja periaatteellisesti tärkeitä liikuntaa koskevia kysymyksiä sekä antaa lausunto muun muassa liikuntapaikkarakentamiseen kohdennettavista avustuksista.” Valtion liikuntaneuvosto on aiemmin toimikausittain valmistellut liikuntapaikkarakentamista ohjaavan asiakirjan ”Liikuntapaikkarakentamisen suunta” yhteistyössä omien jaostojen ja opetusministeriön liikuntayksikön kesken. Viimeisin suunta-asiakirja on vuodelta 2014, ja sen linjaukset ja suositukset ovat edelleen voimassa.

Istuva Valtion liikuntaneuvosto uudisti jaostorakennettaan eikä omaa rakentamisjaostoa muodostettu tällä kertaa. Sen sijaan liikuntaneuvoston suunnitelmissa on koota tällä kaudella asiantuntijatyöryhmä laatimaan olosuhdestrategisia linjauksia, jossa huomioitaisiin koko urheilu- ja liikuntakulttuuri laaja-alaisesti. Myös valmistelussa olevassa ja syksyllä 2018 eduskunnalle annettavassa liikuntapoliittisessa selonteossa tullaan huomioimaan myös olosuhteiden merkitys osana kansalaisten liikunnan ja urheilun toteutumista ja yhteiskunnallista perustelua.

3.2 Liikuntapaikkarakentamisen avustusjärjestelmä

Liikuntapaikan rakentamisen valtionapu voi kattaa resurssipainotusten mukaisesti enintään 30 prosenttia hankkeen arvonlisäverottomasta kustannusarviosta, mutta ei kuitenkaan enempää kuin 750 000 euroa. Uimahallien avustus voi olla 800 000 – 1 000 000 riippuen hankkeen allastilaohjelman monipuolisuudesta. Lähiliikuntapaikkojen osalta avustus voi olla 35–45 prosenttia hankkeen kustannusarviosta.

Hankkeissa, jotka toteutetaan eri toimijoiden (kuntia, hallintokuntia, järjestöjä, yksityinen sektori) merkittävällä yhteisrahoituksella, voi avustus kattaa 30 % kokonaiskustannuksista, ei kuitenkaan enempää kuin 1 000 000 euroa. Myös hankkeissa, joissa toteutetaan tai peruskorjataan useampi toiminnallisesti merkittävä liikuntapaikka

samanaikaisesti, voi avustuksen määrä kattaa 30 % hankkeen kokonaiskustannusarviosta, ei kuitenkaan enempää kuin 1 200 000 euroa. (Valtion liikuntaneuvosto 2014, 2)

Aluehallintovirasto päättää niiden hankkeiden avustuksista, joiden kustannusarvio on enintään 700 000 euroa. Kustannuksiltaan 700 000 euroa ylittävien hankkeiden avustuspäätökset tekee opetus- ja kulttuuriministeriö.

3.2.1 Avustamista puoltavat kriteerit

Kuluvan strategiakauden liikuntapaikkarakentamisen avustusta puoltavat kriteerit ovat seuraavat:

- *Hanke palvelee laajojen käyttäjäryhmien tarpeita*

Laajoja käyttäjäryhmiä palvelevilla liikuntapaikoilla on lukumääräisesti paljon käyttäjiä tai käyntikertoja. Liikuntapaikkaa käyttävien osuus palvelualueen väestöstä on merkittävä. Liikunnalliset palvelut ovat monipuolisia: liikuntapaikka soveltuu monen eri liikuntamuodon käyttöön ja liikuntapaikalla on käyttäjiä aamusta iltaa niin arkisin kuin viikonloppuisin. Liikuntapaikka soveltuu ohjatun liikunnan lisäksi myös omaehtoiseen liikuntaan.

- *Kunta tai sen määräämisvallassa oleva yhteisö on ensisijainen avustuksen saaja*

Kunta on julkisen hallinnon tehtävämäärittelyn mukaan ensisijainen avustuksen saaja, koska viime kädessä kunta hallinnoi liikuntapaikkatarjonnan kokonaisuutta. Kunnan omistuksessa liikuntapaikan käyttömaksut määräytyvät julkisen hallinnon toimesta, mikä lisää liikuntapaikkojen yhdenvertaista saavutettavuutta. Avustusta voidaan harkinnan mukaan myöntää muille yhteisöille. Lisäksi huomioidaan se miten hanke täydentää liikunnan palvelutarjonnan kokonaisuutta.

- *Hanke on suunniteltu yleisiä rakentamisen laatuperiaatteita korostaen*

Tavoitteena on edistää käyttäjien tarpeita palvelevan, terveellisen, turvallisen ja viihtyisän elinympäristön rakentamista. Lisäksi liikuntapaikkarakentamisella halutaan edistää sosiaalisesti toimivia ja esteettisesti tasapainoisia ympäristöjä. Teknisten vaatimusten osalta halutaan tukea hankkeita, joissa on otettu huomioon elinkaariominaisuuksiltaan kestävä ja taloudelliset ratkaisut. Lisäksi painotetaan energiataloutta ja esteettömyyttä innovatiivisesti kehitettäviä hankkeita. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi antaa hankesuunnitelmaa ja muita asiakirjoja koskevia määräyksiä hankkeen toiminnallisuuden, teknisen laadun, energiatehokkuuden ja turvallisuuden arvioimiseksi.

- *Hankkeella vastataan muuttuviin ja kehittyviin olosuhdetarpeisiin ja sen tarve on selkeästi osoitettu*

Hankkeelta edellytetään kuvaus ja tarveanalyysi hankkeen vaikutuspiirissä olevan väestön liikuntakäyttäytymisestä ja/tai sen tuomasta lisäarvosta huippu-urheilun kehittämiseen. Tarveanalyysillä halutaan vahvistaa erityisesti uusien lajien olosuhteiden kehittymistä sekä monipuolisten liikuntaolosuhteiden rakentamista vastaamaan eri ikäryhmien tarpeita. Tarveperustelussa tulee kuulla hankkeen vaikutuspiiriin kuuluvien eri-ikäisten liikuntataustaisten kuntalaisten mielipiteitä. Lisäksi

perusteluissa on olennaista kuvata liikuntapaikan vaikutusaluetta, kysyntää tai tilan monikäyttöisyyttä tunnusluvuin.

- *Hanke on perusparannus- tai peruskorjauskohde*

VTT:n mukaan olemassa olevien liikuntapaikkojen peruskorjaukseen tulisi käyttää 380 miljoonaa euroa vuodessa, jotta liikuntapaikat ovat jatkossakin toimivia, turvallisia ja esteettömiä. Olennaisinta on analysoida onko peruskorjaus- tai parannus taloudellisesta ja toiminnallisesta näkökulmasta järkevää vai onko viisaampaa investoida kokonaan uuteen liikuntapaikkaan laatuvaatimukset huomioiden.

- *Hanke on yhteisrahoituskohde useamman kunnan, hallintokunnan tai muiden toimijoiden kanssa*

Merkittävä osa väestön liikuntakäyttämiseen tehtävistä ratkaisuista tehdään liikuntatoimen ulkopuolella. Opetus-, sosiaali- ja terveys- sekä ympäristötoimet ovat kaikki merkittäviä kuntalaisten elinympäristöön vaikuttavia toimijoita. Kuntalaisia koskevat päätökset tulisi tehdä yhteistyössä useamman hallintokunnan kanssa, jotta vaikuttavuus olisi mahdollisimman suuri ja liikuntakäyttämiseen vaikuttavat esteet saataisiin minimoitua. Esimerkiksi päiväkotien ja koulujen sisä- ja ulkotilat ovat olennaisia lasten ja nuorten liikkumisen paikkoja. Suurissa erityishankkeissa, kuten uima- ja jäähallien rakentamisessa, tulisi tehdä yhteistyötä useamman kunnan kesken.

- *Hanke edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta liikunnassa ja huippu-urheilussa*

Tavoitteena on luoda edellytykset kansalaisten aktiiviselle ja säännölliselle liikuntaharrastamiselle yhdenvertaisuus ja tasa-arvonäkökulmat huomioiden. Tasa-arvonäkökulmassa huomioidaan alueellisuus, sukupuoli, ikä, varallisuus sekä liikuntaesteisyys. Liikuntapaikkarakentamisen avustuksilla halutaan ohjata liikuntatoimijoita tasa-arvoa edistävään suuntaan tukemalla eritoten tyttöjen ja naisten suosimia lajeja, kuten ratsastuksen, ringeten, taitoluistelun sekä voimistelun olosuhteita.

Lähde: Valtion liikuntaneuvosto 2014, 65-67

3.3 Liikuntapaikkojen sijoittuminen Oulussa

Liikuntapaikkojen sijoittumista ohjataan yleis- ja asemakaavoituksen avulla. Oulussa liikuntapalveluille on varattu kattavasti alueita koko kaupungin alueelta. Oulun keskustan lähialueiden merkittävimmät liikuntapalveluiden aluevaraukset sijaitsevat Raksilassa, Raatissa ja Heinäpäässä. Oulun suurimmat vielä rakentamattomat liikuntapalveluiden aluevaraukset sijoittuvat Linnanmaalle, Hiukkavaaraan ja linattiin. Myös Haukiputaan, Kiimingin ja Oulunsalon kaavoissa on varauduttu liikuntapaikkarakentamiseen ja liikuntapalveluiden kehittämiseen. Rakennettujen alueiden lisäksi viher- ja virkistysalueet reitteineen muodostavat tärkeän osan kuntalaisten liikuntapalveluita. Ulkoilureitit sijoittuvat keskeisellä kaupunkialueella kaavoissa osoitetuille pääviherkäytävillä ja kaupunkirakennetta ympäröivällä viherkehällä.

Uuden Oulun yleiskaavan mukaan Oulun yhdyskuntarakenne tulee eheytymään ja täydennysrakentamisen osuus uudisasuntotuotannossa korostuu. Näin yhä suurempi osa oululaisista asuu tulevaisuudessa myös nykyisten liikuntapalveluiden läheisyydessä. Yhdyskuntarakenteen eheytyminen parantaa lihasvoimin tapahtuvan arkiliikunnan edellytyksiä eri elämänvaiheissa. Oulussa liikunnalle suotuisaa elinympäristöä on luotu pitkäjänteisesti mm. pyörätieverkoston kehittämällä ja ylläpitämällä liikuntakaavoituksen periaatteiden mukaisesti.

Liitteissä 1a, 1b, 1c ja 1d on esitetty Uuden Oulun yleiskaavassa sekä Haukiputaan, Kiimingin ja Oulunsalon voimassa olevissa yleiskaavoissa palvelurakentamiselle sekä ulkoiluun ja virkistykseen osoitetut aluevaraukset.

4 Nykyinen liikuntapalveluverkko

4.1 Liikuntapalveluverkon perusteet

Oulun kaupungin liikuntapalvelujen liikuntapalveluverkko ja laatuluokitus pohjautuvat Liikuntapalveluverkkosuunnitelmaan (KH 25.9.2006 § 595), Liikuntapalveluverkkosuunnitelman kehittämistyöryhmän loppuraporttiin (KH 17.6.2008 § 418), Liikuntapalveluverkkoselvitykseen (11.1.2010), Seudulliseen liikuntapalveluverkko-suunnitelmaan (KH 9.11.2010 § 575), Ulkoliikuntapaikkojen laatu- ja hoituluokitukseen (KH 24.9.2007 § 520), kuntosalien laatuluokitukseen (Liikltk 20.2.2008 § 23, sikultk 19.3.2015 §32) ja sisäliikuntapaikkojen laatuluokitukseen. Lisäksi ohjaavina asiakirjoina toimivat mm. Oulun kaupunkistrategia, palvelumalli 2020-asiakirja, palvelujen järjestämishjelman mukaiset linjaukset sekä terveystieteiden vaikutusten arvioinnin suunnitelma. Samoin vuosittain vahvistettavat talousarviot ja -suunnitelmat ohjaavat resurssien kohdentamista liikuntapaikkainvestointeihin ja liikuntapaikkojen peruskorjauksiin.

Liikuntapalveluverkkosuunnitelman lähtökohtina ovat alueen liikuntapalveluiden nykytila, seudun väestömäärä ja ikärakenne, väestöennusteet sekä liikuntakulttuurin lajikirjo ja eri lajien harrastajamäärät ja tasot. Väestötarkastelussa on huomioitava myös ikärakenne, koska alle kouluikäisten, varhaisnuorten, teinien, aikuisten ja senioreiden liikuntatarpeet, liikuntatottumukset sekä käyttömahdollisuudet eroavat osittain toisistaan. Liikuntapalvelujen käytössä on lisäksi huomioitava, että niiden käyttäjät eivät noudata kuntarajoja, vaan ne ovat tasapuolisesti kaikkien käytössä. Palveluiden saavutettavuus on liikuntapalveluiden käytön kannalta olennaista, mihin vaikuttavat ennen kaikkea liikenneyhteydet, niin autoilu-, joukkoliikenne-, pyöräily- kuin kävelymahdollisuudet. Asukaslähtöisesti tarkasteltuna liikuntapalveluverkon tulisi muodostua sellaiseksi, että se kannustaa liikunnan harrastamiseen, luo mahdollisuudet organisoidulle liikuntatoiminnalle sen järjestäjätahosta riippumatta ja on asukkaalle helposti saavutettavissa. Ulkoilureittien osalta saavutettavuuden lisäksi tärkeä ominaisuus on reitistöjen jatkuvuus.

Liikuntapaikkojen pelkkä määrällinen tarkastelu ei ole useinkaan riittävä, sillä se ei kuvaa liikuntapalveluiden laatua eikä käytettävyyttä. Liikunnan eri lajit tarvitsevat hyvin spesifejäkin olosuhteita, jolloin monikäyttöiset liikuntapaikat eivät täytä niiden tarvitsemia vaatimuksia. Seuduilla, joissa yhdyskuntarakenne muodostuu taajama-alueiden lisäksi myös kylistä ja haja-asutusalueista, liikuntapaikkoja on enemmän, jotta ne olisivat hyvin saavutettavissa. Pelkässä lukumäärätarkastelussa ei kiinnitetä riittävästi huomiota myöskään liikuntapaikkojen kokoon, laatuun, soveltuvuuteen eri lajeille eikä niiden käyttöasteeseen.

Liikuntapalveluiden tuottamistavat ovat monipuolistuneet viimeisten vuosien aikana. Liikuntamuotojen lisääntyminen, kilpaurheilun ammattimaistuminen ja markkinahakuisuus sekä seurojen erikoistuminen ovat lisänneet liikuntatoimijoiden määrää. Liikunnan lajikirjon kasvaminen ja yhdistystoiminnan monipuolistuminen asettavat haasteensa myös kuntien liikuntapalveluiden ja -paikkojen kehittämiseksi ja tarpeisiin vastaamiselle. Julkisen sektorin ja yhdistysten lisäksi liikuntapalveluiden tuottamisesta vastaavat yhä enemmän myös yksityiset yritykset. Erityisesti yksityiset kuntokeskukset ja palloiluhallit täydentävät nykyisin muuta liikuntatarjontaa. Yksityiset tahot vastaavat myös liikuntapaikkojen ylläpidosta kuntien kanssa tehtyjen sopimuksien kautta. Liikuntapaikkojen ja -palveluiden järjestämiskustannuksista suurimman osan vievät tilavuokrat sekä hoito- ja kunnossapitokulut.

4.2 Liikuntapaikkaluokittelu pääkeskuksista lähiliikuntapaikkoihin

Liikuntapalveluverkkosuunnitelman mukaan liikuntapaikat jakaantuvat pääkeskus-, aluekeskus-, paikalliskeskus- ja lähiliikuntapaikkatasoisiksi liikuntapaikoiksi, mikä noudattelee yleistä kaupunkikonsernissa käytössä olevaa palveluluokitusta. Lähiliikuntapaikka palvelee yli 3 000 asukasta ja sisältää pallokentän, liikuntasalin koululla tai päiväkodilla sekä kuntoradan tai yhteyden kuntoreitteihin. Paikalliskeskus palvelee yli 10 000 asukasta ja sisältää edellisten lisäksi monipuolisemmat liikuntapaikat ja -tilat kuten esim. keinonurmikentän tai urheilukeskuksen. Aluekeskus palvelee 40 000 asukasta 5-10 kilometrin säteellä ja sisältää edellisten lisäksi urheilu- ja liikuntapaikat koko alueen vaatimustasolla. Näihin kuuluvat mm. erilaiset liikuntalaitokset kuten jää-, uima- ja liikuntahallit. Pääkeskustasoiset palvelut kohdistuvat laajalle asukas pohjalle, palvelevat jopa koko Pohjois-Suomea. Ne sisältävät joko erityisen laadukkaat liikuntapaikat kilpailukäyttöä varten ja/tai hyvin voimakkaasti erityisolosuhteita vaativat liikuntapaikat esim. moottoriurheilu.

Palveluiden luokittelun perustaksi on osoitettu ohjeellisia väestömääriä, mutta yksittäisten palveluiden luokittelussa tulee ottaa huomioon myös liikuntapaikan sijainti ja taso suhteessa palveluverkon kokonaisuuteen.

Lähiliikuntapalveluilla tarkoitetaan asutuksen välittömässä läheisyydessä sijaitsevia liikuntapaikkoja ja -palveluita. Tähän voidaan lukea myös lähellä työ- tai opiskelupaikkaa sijaitsevat liikuntapalvelut. Lähiliikuntapalveluille ei ole tiukasti säädetyjä valtakunnallisia normeja (esim. asukasmääristä tai sisällöistä). Liikuntapalveluverkkosuunnitelmassa lähiliikuntapaikka palvelee yli 3 000 asukasta. Ne ovat laajoille käyttäjäryhmille suunnattuja, monikäyttöisiä, hyvin saavutettavia ja mahdollisimman vapaasti käytettäviä.

Lähiliikuntapalvelu on lähellä asutusta sijaitseva pääosin vapaasti käytettävissä oleva liikuntapaikka. Lähiliikuntapaikka voi olla esimerkiksi:

Korttelileikkipaikka

Kuntorata, hiihtolatu tai yhteys kuntoreittiin

Pallo- ja luistelukenttä

Koulujen ja päiväkotien pihat ja liikuntatilat

Paikalliskeskuspalveluiksi katsotaan yhdestä tai useasta liikuntapaikasta tai -palvelusta muodostavat liikuntapalvelut. Ne sisältävät lähiliikuntapaikkojen ohella monipuolisemmat liikuntapaikat ja -tilat kuten esim. kaukalon, keinonurmikentän, uimarannan tai keskitetyn urheilukeskuksen. Sen lähivaikutusalueella on yli 10 000 asukasta. Käytännössä paikallispalvelut ovat Oulussa suuralueen ja muissa kunnissa kunnan väestöä palvelevia liikunta- ja urheilukeskuksia. Mikäli asuinalueelta tai kuntakeskuksesta on pitkät etäisyydet muihin keskuksiin, ovat paikallispalvelut perusteltuja myös alhaisemmalla vaikutusalueen väestömäärällä (esimerkiksi Ylikiiminki).

Paikalliskeskuspalvelu: Suuralueen tai kunnan väestöä palveleva useasta liikuntapaikasta ja -palveluista muodostuva liikuntapaikkojen keskittymä, joka mahdollistaa liikunnan harrastamisen sekä ohjatusti että omatoimisesti.

Paikallispalvelu voi olla esimerkiksi:

Palloilu- ja luistelukentistä muodostuva ulkoliikuntakeskus

Monipuolisia sisäliikuntatiloja (esim. palloilusali, kuntosali) sisältävä liikuntakeskus

Uimaranta tai venevalkama

Kaupunginosaleikkipuistot

Ulkokuntoilulaitteita

Aluekeskus palvelee 40 000 asukasta 5-10 kilometrin säteellä ja sisältää edellisten lisäksi urheilu- ja liikuntapaikat koko alueen vaatimustasolla (esim. erilaiset liikuntalaitokset kuten jää-, uima- ja liikuntahallit). Aluekeskukset ovat monipuolisia eri liikuntapaikoista muodostuvia keskuksia tai keskittymiä, jotka palvelevat useampaa suuraluetta tai seudun laajempaa osa-aluetta. Ne voivat olla myös laji- tai lajiryhmäkohtaisia keskuksia, jotka ovat keskeisiä lajin harrastus- ja kilpailutoiminnalle. Niiden yhteyteen voi sijoittua myös yksityisiä palveluja ja yritystoimintaa.

Aluekeskuspalvelu: Useamman suuralueen tai kunnan väestöä palveleva seudullinen ja monipuolinen liikuntakeskus, joka mahdollistaa liikunnan harrastamisen ohjatusti ja omatoimisesti sekä osittain myös kilpailutoimintana. Aluekeskuspalvelu voi olla esimerkiksi:

Monipuolinen sisä- tai ulkoliikuntakeskus, jossa on erilaisia liikuntapaikkoja ja -palveluja
Kansallisen tason kilpailutoiminnan mahdollistava liikuntakeskus, jossa on myös pieniä katsomorakenteita (esim. hyvätasoinen yleisurheilukenttä tai liikuntahalli)

Uimahalli

Laadukkaat jääturheilumahdollisuudet (jäähalli, tekojääkenttä)

Ulkoilureittikeskukset (esim. hiihtomajat)

Ulkoilupuistot, keskusleikkipuistot

Pääkeskustasoiset liikuntapalvelut kohdistuvat laajalle asukas pohjalle palvelten jopa koko Pohjois-Suomea. Ne sisältävät joko erityisen laadukkaat liikuntapaikat kilpailukäyttöä varten ja/tai hyvin monipuolisesti erityisolosuhteita ja -rakenteita vaativat liikuntapaikkaolosuhteet (esim. eläin- tai moottoriurheilu). Pääkeskukset voivat toimia myös merkittävänä liikunta-alan osaamiskeskittyminä, joihin voi sijoittua liikuntapalveluiden lisäksi liikunta-alan hallinto-, koulutus- ja yritystoimintaa.

Pääkeskuspalvelu: Seudullisia erityisolosuhteita tai -rakenteita vaativien liikuntapaikkojen keskuksia, jotka mahdollistavat sekä liikunnan monipuolisen harrastamisen että liikuntatapahtumien ja kilpailujen järjestämisen. Keskukset toimivat liikunta-alan merkittävänä osaamiskeskittyminä. Pääkeskuksia voivat olla esimerkiksi:

Erityisrakenteita tai olosuhteita vaativien liikuntapaikkojen keskittymiä

Suuret kansalliset ja kansainväliset kilpailutapahtumat mahdollistavat liikuntapaikat, joissa on mahdollistaa järjestää yleisötapahtumia ja kilpailuja

4.3 Liikuntapaikkojen kunnossapito- eli hoitoluokitukset

Oulussa on kaiken kaikkiaan noin 450 liikuntapalveluiden hallinnoimaa liikuntapaikkaa (taulukko 1), jotka on kaikki luokiteltu tiettyyn kunnossapito- eli hoitoluokkaan. Liikuntapaikkojen hoitoluokitus perustuu liikuntapalveluverkkosuunnitelmaan sekä laatuluokitukseen. Liikuntapaikkojen laatuluokitus muodostuu 13 kriteeristä (Liite 2), jotka perustuvat asiakastarpeisiin, liikuntapaikkojen sijaintiin, niiden yleiseen tekniseen tasoon ja yleisiin mahdollisuuksiin ja laatuvaatimuksiin. Asiakastarpeissa huomioidaan mm. asukasmäärät, ikäluokat,

käyttäjämäärät, kilpa- vai kuntokäyttö, asiakastyytyväisyys, terveysvaikutukset. Sijainnin kriteerejä ovat mm. saavutettavuus, kulkuyhteydet, luonnonarvot, estetiikka, maastolliset ja varustukselliset olosuhteet. Paikan tasoon ja laatuun liittyviä kriteerejä ovat mm. aukioloajat, vuoronvaraus, paikan erityisominaisuudet, varustetasot, henkilöstö, oheispalvelut, huoltomahdollisuudet. Pisteytyksen perusteella kohteet jaotellaan liikuntapaikkatyypeittäin kolmi- tai neliportaisiin laatuluokituksiin, joiden perusteella tehdään kullekin laatuluokalle tarvittavat hoitoluokitukset, joissa määritellään tehtävät hoitotoimenpiteet. Laatu- ja hoitoluokitus kohdistuvat kesä- ja talvikäyttöön erikseen.

Korkeimpaan laatuluokkaan kuuluvat stadiontasoiset, kilpaurheilun edellytykset täyttävät ja monipuoliset liikunta-alueet ja -laitokset. Näillä kentillä on pelejä, harjoituksia ja koululaiskäyttöä päivittäin. Toiseen laatu- ja hoitoluokkaan kuuluvat hyvätasoiset liikuntakeskukset ja -laitokset. Ne tarjoavat hyvätasoiset harjoittelumahdollisuudet urheiluseuroille ja omatoimikuntoilijoille. Tarvittaessa ne soveltuvat useissa tapauksissa myös kilpaurheilukäyttöön. Laatu- ja hoitoluokan 2 kentillä on pelejä ja harjoituksia lähes päivittäin. Lisäksi niillä on koululaiskäyttöä useita kertoja viikossa.

Kolmanteen ja neljänteen laatu- ja hoitoluokkaan kuuluvat muut kentät. Kentät ovat pääasiassa kivituhkapäällysteisiä lähiliikuntapaikkoja. Kentät ovat pääsääntöisesti koulujen, päiväkotien ja kuntalaisten vapaassa käytössä, mutta niille voidaan osoittaa myös varausvuoroja. Hoitoluokan 4 kentät ovat vapaassa käytössä olevia varusteeltaan vaatimattomia liikuntapaikkoja.

Liikuntapalveluverkon ja sen laatuluokituksen tavoitteena on tarpeen ja tarjonnan optimaalinen kohtaaminen sekä liikuntapaikkojen ja -palvelujen tasa-arvoinen saavutettavuus kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Näin ollen väestömäärä, -ennusteet, eri ikäryhmien osuudet ja niiden muutokset, eri liikuntalajien harrastajamäärät, liikunnan harrastamisen tasot, liikuntakulttuurin muutokset ja uudet lajit, nykyisten liikuntapaikkojen käyttö- ja kehittämismahdollisuudet, asuinalueiden laajentumiset yms. vaikuttavat liikuntapalveluverkkoon ja palvelutarpeiden muutoksiin.

Liikunnan ohjauspalvelut voidaan jakaa vesiliikuntaan ja muuhun liikunnallista kehitystä ja hyvinvointia tukevaan toimintaan. Vesiliikunta koostuu uinninvalvonnasta, uimaopetuksesta ja erilaisista vesiliikuntaryhmistä. Muu liikunnallista kehitystä ja hyvinvointia tukeva toiminta koostuu puolestaan erilaisista liikuntaryhmistä ja -vuoroista, liikuntaneuvonnasta, terveystuntomittauksista, ohjatuista kursseista, leireistä ja koulutuksista (mm. hiihto-/luistelukouluista). Liikunnan ohjauspalvelujen tuottaminen tapahtuu pääasiassa liikuntalaitoksissa ja urheilukeskuksissa; jonkin verran on myös alueellisia palveluja mm. action-toiminnassa.

Käyttäjän näkökulmasta liikuntapalvelut ovat kokonaisuus, jossa liikuntapalveluita käytetään yli kuntarajojen. Liikuntapalveluiden ja -paikkojen tuottamisessa hyödynnetään kasvavassa määrin yhteistyötä kuntien, urheiluseurojen, järjestöjen ja yksityisten toimijoiden kanssa. Nykyisin suurin osa yksityisistä liikuntayrityksistä keskittyy pääsääntöisesti keskuksiin tai niiden läheisyyteen hyvän saavutettavuuden ansiosta. Vastaavasti tilaa vaativat liikunta-alan yritykset, kuten golfkentät tai ratsastustallit ovat hakeutuneet kuntien reuna-alueille.

Yhdyskuntarakennetta kehittäessä yksityisille toiminnoille tarvitaan entistä enemmän laajentumismahdollisuuksia ja tonttivarantoja.

Valinnan vapaus toteutuu liikuntapalveluissa erinomaisesti, sillä niitä käytetään vapaasti ja omatoimisesti ikään, sukupuoleen, taitoon, liikunta-aktiivisuuteen tai asuinalueeseen ja -kuntaan katsomatta (esim. uimahallit, ladut, kuntoradat). Tosin vuorojakopolitiikan kautta ohjataan seuroille yms. ryhmille tietyt vuorot tietyinä aikana tietyistä liikuntapaikoista ja näissä ovat etusijalla oman kunnan urheiluseurat, muut järjestöt, yhdistykset tai käyttäjäryhmät. Myös ohjattuihin palveluihin otetaan ilmoittautumisten mukaan.

Varsinaisten liikuntapalveluiden lisäksi Oulussa on merkittävä kevyenliikenteenverkosto sekä luontoa, joilla on liikunnan, ulkoilun ja virkistykseen kannalta merkitystä. Eri puolilla Oulua on saaristo-, merenranta-, kulttuuri-, joki-, metsä- ja suomalaismaa. Liikuntaa, virkistystä ja ulkoilua varten on golfkenttiä, hiihtolatuja, ulkoilu-, ratsastus- ja moottorikelkkareittejä, puistopolkuja, kevyenliikenteenväyliä, laavuja sekä lintujen tarkkailupaikkoja. Vesistöt antavat mahdollisuuden uintiin, veneilyyn, purjehdukseen, melontaan, jäähiihtoon ja kalastukseen. Liikuntapalveluverkossa on huomioitava, että liikuntatoimen hallinnoimat palvelut ovat vain osa kunnan liikuntapalveluista.

	1-taso	2-taso	3-taso	4-taso	KVP+muut	Yhteensä
Nurmikentät	1	10	5	7	1	24
Lämmitettävät nurmet	1					1
Keinonurmet						
/hiekkatekonurmet	7(4 pesis +3 jalkapallo)	17	6	-	1	31
Lämmitettävät tekonurmet	1	-	-	-	-	1
Kivituhkakentät (8 koirille sallittu)	-	8	32	32	noin 50	72 (+50 kvp)*
Yleisurheilupaikat	1	4	14	-	-	19
Skeittauspaikat	2	2	3		4	11
Tenniskentät	-	11	14	-	-	25
Tekojää	1					1
Luistelukentät (pikaluiستelu)	1	6	59	18	13	84 (+13 kvp)*
Ulkokaukalot	8	14	5	-	-	27
Jäähallit (kaukalot)	1	4	-	-	-	5
Liikuntasalit laitokset	2	2	9	-	-	13
Liikuntasalit koulut <250m ²	-	-	-	-	-	34
Liikuntasalit koulut						
250-600m ²	-	-	-	-	-	25
Liikuntasalit yli 600m ²	-	-	-	-	-	10
Peili- ja tanssisalit	-	4	-	-	3 (Valve)	7
Kamppailusalit	-	3	1	-	-	4
Telinevoimistelupaikat	-	2	1	-	-	3
YU + juoksu sisätilat	-	2	1	1	-	4
Jalkapallohallit	-	1	-	-	-	1

Lisäksi: 202 km kuntorataverkostoa, 348 km hiihtolatuja, 130 km moottorikelkkareittejä, 2 moottoriurheilupaikkaa, 2 ampumahiihtopaikkaa, 1 ampumarata, 15 ulkokuntoiluapuistoa, 3 frisbeegolf-rataa, 1 hyppyrämäki, 12 laavua, 25 beach volley kenttää ja 13 kuntosalia.

*kvp = katu- ja viherpalveluiden ylläpitämä

Taulukko 1. Liikuntapaikkojen määrä hoitoluokituksen mukaisesti.

5 Viimeisimmät investoinnit

Seuraavassa on lueteltu Uuden Oulun muodostumisen (1.1.2013) jälkeen toteutetut investoinnit ja perusparannuskohteet (31.12.2017 mennessä toteutetut):

2017

- OuluZone (Kiiminki) 30 000 €
- Oulunsalon Kisakangas valaistus 110 000 €
- Jäälin urheilualue 860 000 €
- Yli-Ii Jakun kuntorata 60 000 €
- Hollihaan puisto 520 000 €
- Lintulan urheilukeskuksen perusparannus 990 000 €
- Ritaharjun fitness-puisto 50 000 €
- Hiukkavaaran pallokentät ja kuntorata 1 000 000 €
- Kuusisaaren kuntoilupaikka
- Ouluhallin betonilattian korjaus
- Jatulin ja Vesi-Jatulin peruskorjaustoimenpiteitä
  - liikunta- ja painisalien sekä varaston äänieristeiden ja valaistuksen uusiminen; vesikattokorjaukset ja LVIS-työt

2016

- OuluZone (Kiiminki) 50 000 €
- Haukiputaan Lehtorannan kuntoradan muutostyöt 115 000 €
- Oulunsalon Kisakangas kilpa-5 ylläpitokorjaukset 30 000 €
- Haukiputaan kuntorataverkoston perusparantaminen 75 000 €
- Kiimingin yu-suorituspaikkojen korjaus 40 000 €
- Auran latuverkoston, Virpiniemen reittien, Nallikarin reitin valaistusmuutokset ja Ylikiimingin Pylkönahon reitin valaistusmuutokset 150 000 €
- Pateniemen pallokentän keinonurmen uusiminen 280 000 €
- Sankivaaran ampumahiihtokeskuksen parantaminen 100 000 €
- Raksilan kuntoratasilta 80 000 €
- Huuhkajanpuiston beachvolleykentät 50 000 €
- Heinäpään urheilukeskuksen piha-alueen, valaistuksen ja aitojen uusiminen 90 000 €
- Castrenin urheilukeskuksen aitojen uusiminen 40 000 €
- Kisakangas kilpa-5 ylläpitokorjaukset 30 000 €
- Heinäpään palloiluhallin tekonurmen uusiminen

2015

- Kiimingin Laivakankaan kuntoradan rakentaminen 185 000 €
- Haukiputaan Virpiniemen kuntoratareitistön peruskorjaus 135 000 €
- Haukiputaan Martinniemen koulun urheilukentän saneeraus 2-vaihe 60 000 €
- Heinäpään urheilukeskuksen peruskorjaus 100 000 €
- Castrenin urheilukeskuksen keinonurmikentän perusparannus 230 000 €
- Pateniemen urheilukeskuksen pienpallokenttien peruskorjaus 75 000 €
- Maikkulan urheilukeskuksen pallokentän peruskorjaus 25 000 €
- linatin ulkokuntoilupuiisto ja -laitteet 120 000 €
- Metsokankaan pallokentän peruskorjaus ja koululiikunnan yu-suorituspaikat 120 000 €
- Uimarantojen peruskorjaus 60 000 €
- Auran latuverkoston ja Hirosen kuntoradan valaistusmuutokset 150 000 €
- Oulun jäähallin pelaajasisääkäynnin uusiminen 150 000 €

2014

- Kiimingin latureittien peruskorjaus 100 000 €
- Haukiputaan Virpiniemen latureittien peruskorjaus 100 000 €
- Haukiputaan Asemakylän peliarena 80 000 €
- Yli-lin urheilukentän valaistus ja kaukaloalueen peruskorjaus 60 000 €
- Huuhkajanpuiston pallokentät 900 000 €
- Heinäpään urheilukeskuksen keinonurmikentän peruskorjaus 200 000 €
- Lopakkaselän latureitin rakentaminen 40 000 €
- Kiulukankaan kuntoratojen rakentaminen 220 000 €
- Kuntoratareitien valaistusmuutokset 150 000 €
- Oulun jäähallin sähkön laadun parantaminen
- Oulunsalon jäähallin sähkön laadun parantaminen

2013

- Oulunsalon kirkonkylän pallokentän keinonurmi ja ympäristötyöt 250 000 €
- Ylikiimingin tenniskenttien peruskorjaus 40 000 €
- Kiimingin latureittien peruskorjauksen aloittaminen 50 000 €
- Vasamankangas-Kiiminki moottorikelkkailureitin rakentaminen 100 000 €
- Yli-lin skeittirampit ja kaukalon valaistus 50 000 €
- Meriniemen (Haukipudas) uimarannan peruskorjaus ja beach volley - kentän rakentaminen 60 000€
- Oulunsalon jäähallin peruskorjaus 2 milj. €

- Rannaperä – Kiekonmaja kuntoradan rakentaminen 2. vuosi 500 000 €
- linatin kuntoratareitien valaistusmuutokset 150 000 €

6 Kehittämisperiaatteita

Liikuntakulttuuri kehittyy koko ajan ja tarpeet eri lajien kuin väestön ikäryhmienkin kesken ovat moninaiset. Siksi olosuhteiden kehittämisessä tarvitaan periaatteita ja linjauksia, joiden mukaan pitkjänteistä kehitystyötä voidaan tehdä. Seuraavassa on esitetty työryhmän esitykset keskeisiksi periaatteiksi, joiden mukaan liikuntaolosuhteita tulisi Oulussa kehittää, optimoida tai huomioida jatkossa.

6.1 Organisoitumattoman liikuntatoiminnan ulkopuolella olevien henkilöiden liikunnan edistäminen

Liikunnan harrastamisen muodot moninaistuvat ja uusia liikuntalajien kirjo kasvaa ja muuttuu. Liikuntaa harrastetaan myös yhä enemmän omatoimisesti kuulumatta mihinkään urheiluseuraan eli niin sanotusti organisoitumatta. Urheiluseurat ovat perinteisesti olleet vahvoja liikuntapaikkojen kehittämisen tahoja ja toimineet ennen kaikkea äänenä kehittämistarpeista kunnan suuntaan. Organisoitumattoman liikunnan lisääntyessä kunnan tulee huolehtia, että organisoitumattomaan liikuntatoimintaan osallistuvien toiveet ja tarpeet liikuntapaikkojen kehittämisestä nousevat myös esiin ja tulevat huomioiduiksi. Liikuntapaikkojen suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä tulee osallistaa toimijoita eri sidosryhmistä ja antaa kaikille kuntalaisille mahdollisuus vaikuttaa liikuntapaikkojen rakentamiseen. Lisäksi osallistamisen tapoja ja keinoja tulee kehittää esimerkiksi digitaalisuutta hyödyntäen.

6.2 Lähiliikuntapaikat

Lähiliikuntapaikoista tullaan laatimaan vuoden 2018 aikana lähiliikuntapaikkaohjelma, jossa linjataan lähiliikuntapaikkojen kehittämisestä tarkemmin. Lähiliikuntapaikat ovat tärkeimpiä ja suosituimpia kuntalaisia palvelevia liikuntapaikkoja. Tässä yhteydessä lähiliikuntapaikalla tarkoitetaan asutusten läheisyydessä sijaitsevia matalan kynnyksen liikuntapaikkoja, eli esimerkiksi ulkokenttiä, koulujen, monitoimitalojen ja päiväkotien liikuntasaleja, kuntoreittejä, kevyenliikenteenväyliä, ulkokuntoilupuistoja sekä skeittipaikkoja. Lähiliikuntapaikkojen rakentamisessa tulee huomioida tapauskohtaisesti väestön tarpeet, toiveet, olemassa olevat liikuntapalvelut sekä mahdolliset uudet liikuntalajit. Työryhmä haluaa edelleen korostaa koulupihojen kehittämisen tärkeyttä, koska pihat voivat toimia merkittävänä lasten ja nuorten liikuttajana koulupäivän aikana sekä sen jälkeen. Lähiliikuntapaikkojen rakentamisessa pyritään hyödyntämään erilaisia olosuhteohjelmia (esim. Ässäkenttä). Lähiliikuntapaikat ovat erittäin tärkeä osa liikuntapalveluverkkoa ja tavoitteena on, että ne palvelisivat mahdollisimman laajoja käyttäjä- ja ikäryhmiä. Kunkin paikan taso ja toiminnot tulee suunnitella muu alueellinen liikuntapaikkaverkosto huomioiden. Alueellisessa tarkastelussa pyritään turvaamaan olosuhteet, jotka mahdollistavat monipuolisen liikkumisen lähellä kotia.

6.3 Riittävien ja tarkoitustenmukaisten liikuntatilojen rakentaminen kouluinvestointien yhteydessä

Oulu on väestön ikärakenteen osalta yksi Euroopan nuorimmista kaupungeista. Tämä näkyy erityisesti perus- ja lukio-opetuksen palveluverkossa, jossa joudutaan investoimaan uusien koulurakennusten rakentamiseen. Näiden koulurakennushankkeiden toteuttamisen yhteydessä on tärkeää, että niihin rakennetaan myös riittävät liikuntatilat, jotta alueen asukkailla ja muilla toimijoilla on mahdollisuus matalan kynnyksen liikuntatoimintaan. Koulujen, päiväkotien ja monitoimitalojen salit toimivat erinomaisina lähiliikuntapaikkoina. Liikuntatilat tulee suunnitella siten, että niissä huomioidaan liikunnanopetuksen, urheiluseurojen ja asukkaiden toiveet liikunnan harrastamiseen. Riittävien liikuntatilojen rakentaminen parantaa myös rakennuksen käytettävyyttä koulupäivän jälkeen. Koulujen ja monitoimitalojen suunnittelussa tulee ottaa huomioon erityisesti pukuhuoneiden käyttö siten, että niitä voidaan hyödyntää esimerkiksi ulkokenttien toiminnassa iltaisin. On tärkeää, että suunnitteluun otetaan mukaan niin koululiikunnan kuin liikuntapalveluiden edustaja, jotta olosuhteiden suunnittelussa tullaan huomioiduksi mahdollisimman laajan käyttäjäjoukon toiveet. Samanaikaisesti liikuntasaleja voidaan profiloida tiettyjen lajien harrastamiseen esimerkiksi lattia- ja seinämateriaalien valinnoilla. Esimerkiksi tanssi, salibandy ja futsal vaativat kukin laji tietynlaiset olosuhteet ja koulusalien rakentamisen yhteydessä voidaan varmistaa eri liikuntalajien olosuhteiden riittävyys suhteessa harrastajamääriin.

6.4 Uusien liikuntapaikkojen rakentamisen kriteerit

Uusia liikuntapaikkoja rakennettaessa tulee huomioida tilan tai paikan monikäyttöisyys ja muuntojoustavuus, jotta tila/paikka palvelisi mahdollisimman laajoja käyttäjäryhmiä, monen tasoisia käyttäjiä ja mahdollisuuksien mukaan myös eri liikuntalajeja. Esimerkiksi ulkoliikuntapaikkaa suunnitellessa tulee miettiä sen käyttömahdollisuudet niin kesä- kuin talviajalle. Liikuntakulttuurin muuttuessa on liikuntapaikalle eduksi, jos se pystytään tilanteen niin vaatiessa muuttamaan toisen lajin tarpeisiin sopivaksi. Siksi suunnittelussa tulee osallistaa mahdollisimman monia käyttäjäryhmiä. Niin ikään ekologisuus tulee ottaa huomioon suunnittelussa, mikä tarkoittaa esimerkiksi viimeisimpien energiaratkaisujen hyödyntämistä, materiaalien kierrättämistä tai liikuntapaikan sijainnin tarkkaa harkintaa saavutettavuuden näkökulmasta. Liikuntapaikat tulee suunnitella esteettömiksi tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta edistäen. Liikuntapaikkojen saavutettavuus eli sijainti on yksi tärkeimmistä liikuntapaikan toteuttamisen kriteereistä. Siksi liikuntapaikat tulee jatkossakin olla saavutettavissa hyvin eri kulkumuodoin.

6.5 Julkinen/yksityinen rakentaminen

Yksityisen liikuntapaikkarakentamisen säännöt ja kriteerit jalkapallo- ja jäähallirakentamisen osalta hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 15.5.2017 § 72 (sivistys- ja kulttuurilautakunta 27.4.2017 § 50, kaupunginhallitus 8.5.2017 § 116). Kriteerien myötä linjattiin, että Oulun kaupunki voi osallistua yksityisen jalkapallo- tai jäähallihankkeen rakentamiskustannuksiin 10 prosentin investointiavustuksella. Tuolloin kaupunginvaltuusto edellytti, että liikuntapaikkarakentamisen lisäämiseksi ja monituottajuuden mahdollistamiseksi säännöt ja kriteerit valmistellaan

kattamaan myös muut lajit sekä muu yksityinen liikuntapaikkarakentaminen. Nämä kriteerit hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 29.1.2018 § 7 samoin ehdoin kuin jalkapallo- ja jäähallihankkeiden osalta (sivistys- ja kulttuurilautakunta 16.11.2017 § 145, kaupunginhallitus 4.12.2017 § 357). Tässä päätöksessä valtuusto myös päätti, että kaupungin osuuden korottamista investointihankkeissa selvitetään kuluvan vuoden aikana. Tavoitteena on, että malli olisi kannustava ja tähtäisi kaupungin 25 %:n avustusosuuteen vuoteen 2020 mennessä.

Yksityisen liikuntapaikkarakentamisen lisääntyessä on paineita urheiluseurojen tila-avustuksen nostamiselle. Tila-avustusta myönnetään yksityisissä liikuntapaikoissa suoritetuille alle 18-vuotiaiden liikunnan harjoitus- ja kilpailuvuorojen kustannuksiin. Avustusprosentti on viime vuosina ollut noin 20% toteutuneista kustannuksista. Yksityisten liikuntapaikkojen lisääntyessä avustusosuus tulee edelleen pienenemään, ellei avustusmäärärahaa pystytäkään korottamaan. Yksityisen liikuntapaikkarakentamisen lisääntyminen edellyttää myös riittävää ja tarkoituksenmukaista tonttitarjontaa erilaisiin hankkeisiin.

6.6 Lukuisista luonnonjäistä keskitettyihin alueellisiin tekojääratkaisuihin

Oulussa jäädytetään talven aikana kokonaisuudessaan 100 luonnonjääkenttää katu- ja viherpalveluiden jäädyttämät kentät mukaan lukien. Lisäksi ulkokaukaloita jäädytetään vuosittain 20–25 kappaletta. Leudot talvet ovat tehneet kenttien kunnossapidosta erittäin haastavaa ja nykyisellä toimintamallilla osa resursseista hupenee lämpötilanvaihteluiden myötä. Erityisesti alempiin laatuluokkiin kuuluvien luonnonjääkenttien ylläpito on nykyresursseilla miltei mahdotonta, koska kunnossapito tehdään keskimäärin 1-2 kertaa viikossa ja lämpötila saattaa vaihdella tällä ajanjaksolla 30 astetta. Siksi vuoden 2017 aikana laadittiin tekojäähohjelma, jonka sivistys- ja kulttuurilautakunta hyväksyi 8.2.2018 § 14.

Tekojäähohjelman työryhmän tarkastelun lähtökohtana oli tekojääradan rakentaminen nykyisten urheilukeskusten yhteyteen hyödyntäen niihin rakennetut oheistilat kalustoineen. Tekojäillä pyritään parantamaan matalan kynnyksen liikuntatoiminnan olosuhteita, joten tärkeitä huomioonotettavia seikkoja sijainnin valinnassa ovat urheilukeskuksen vaikutuspiirissä oleva väestömäärä, alueellisuus, koulujen läheisyys ja yleensä saavutettavuus niin omin kuin julkisin liikennevälinen. Tekojään avulla luistelukausi kestää lokakuusta maaliskuuhun ja olosuhteet pystytään takaamaan lähes koko 6 kuukauden jaksolle. Tekojäähohjelman työryhmän esitys on, että Ouluun toteutetaan lähivuosina kolme tekojäärataa, jotka sijoitetaan Pateniemen, Kaakkurin ja Castrenin urheilukeskuksiin. Liikuntapaikkarakentamisen työryhmä esittää tekojäät toteutettavan tekojäähohjelman mukaisesti ja sivistys- ja kulttuurilautakunnan 8.2.2018 päätöksen mukaisesti.

Mikäli tekojääradan rakentaminen toteutettaisiin jääpallokentän mitoilla, tarkoittaa se vähintään kaksinkertaista neliömäärää verrattuna hyväksytyyn tekojäähohjelman mukaiseen lähiliikuntapaikkaan. Tällaisen suuren, keskitetyn, asfalttipinnalle rakennetun tekojääradan kustannukset ovat kokonaisuudessaan 1 500 000 €. Jääpallokentän kokoisen tekojääradan sijoittaminen Pateniemen urheilukeskukseen voidaan toteuttaa vain rakentamalla se joko tekonurmipintaisen jalkapallokentän tai nurmipintaisen yleisurheilukentän tilalle. Kaakkurin urheilukeskuksessa on

järjestettävissä tila suuremmalle tekojäärädalla siirtämällä nykyinen tekonurmi viereisen murskekentän tilalla ja sijoittamalla tekojäärata huoltorakennuksen edestä vapautuvaan tilaan.

Jääpallon täysillä mitoilla rakennettu liikuntapaikka lisää myös lajin harjoitus- ja kilpailutoimintaa mikä tarkoittaa lisääntyvää ajoneuvoliikennettä ja tarvetta suuremmalle paikoitusalueelle. Kaakkurin urheilukeskuksessa on paikoitusalueen laajennukselle tilaa, mutta Pateniemen urheilukeskuksessa vastaavaa lisätilaa ei ole.

6.7 Raksilan liikuntapuistoalueen pitkäjänteinen kehittäminen

Raksilan liikuntapuisto on Oulun monipuolisin liikuntapaikkojen keskittymä ja se on erinomaisesti saavutettavissa eri kulkumuodoin. Alue on yleiskaavassa osoitettu pääasiallisesti urheilu- ja virkistyskeskuksia varten. Ouluhallin peruskorjaus ja laajennus vahvistavat yleisurheilun, telinevoimistelun ja palloilulajien sekä tapahtumien toimintaolosuhteita lähivuosien aikana. Seuraavan kymmenen vuoden kuluessa liikuntapaikkojen peruskorjaustarpeita kohdistuu uimahalliin, jäähalliin ja tekojääkenttään. Lisäksi alueen kehittämiseen ja maankäyttöön vaikuttavat mm. paloaseman uudistamista koskevat ratkaisut sekä läheisen asemakeskuksen alueen kehittyminen mahdollisesti myös urheilutapahtumia palvelevaksi elämyskeskukseksi. Kaikki nämä tekijät korostavat tarvetta Raksilan alueen pitkäjänteiseen ja kokonaisvaltaiseen suunnitteluun yhteistyössä Oulun kaupungin eri palvelualueiden ja muiden alueen toimijoiden kanssa. Vaikka aluetta kehitetään jatkossakin tärkeänä liikuntapaikkojen keskittymänä, tulee samanaikaisesti etsiä rohkeasti uusia toiminnallisesti monipuolisempia, tehokkaampia ja keskittymää vahvistavia maankäytön ratkaisuja, jotka lisäisivät Raksilan ja siten koko Oulun keskustan elävyyttä ja vetovoimaisuutta.

6.8 Pyöräilyolosuhteiden kehittäminen

Oulussa on tehty jo vuosia määrätietoista työtä pyöräilyolosuhteiden, ennen kaikkea työ-, opiskelu- ja koulumatkapyöräilyn ympärivuotisen kehittämisen näkökulmasta. Vuonna 2017 on valmistunut seudullinen pyöräilyn pääreittisuunnitelma, joka löytyy linkistä: <http://wp.ouulunliikenne.fi/wordpress/julkaisut/kevyt-liikenne/>. Linnanmaan ja keskustan yhdistävä pyöräilyn laatukäytävä (Linnanmaan Baana) rakennetaan vuosina 2018 ja 2019.

Niin sanotun arkipyöräilyn lisäksi myös maastopyöräily on suuressa suosiossa. Oulussa ei ole tällä hetkellä virallista reitistöä maastopyöräilyyn, mutta paikalliset harrastajat ylläpitävät aktiivisesti sivustoja, joista voi käydä katsomassa reittivaihtoehtoja. Virallisten maastopyöräreittien kehittäminen olisi suotavaa, jotta reitit olisivat helposti löydettävissä ja turvallisesti kunnossapidettyjä. Virallisten reittien lisääminen helpottaisi maastopyöräilyn harrastamista ja ennen kaikkea harrastuksen aloittamista. Kaakkurin liikuntamaan rakentamisen yhteydessä Kaakkurin alueelle tullaan rakentamaan maastopyöräilykeskus.

Lisäksi liikuntapaikkarakentamisessa halutaan kasvattaa pyöräilyn osuutta kulkumuotona liikuntaharrastuksiin kehittämällä liikuntakeskusten pyöräpysäköintiä.

6.9 Tekonurmien peruskorjaukset

Oulussa on tällä hetkellä hyvät kesäolosuhteet jalkapallon ja pesäpallon harrastamiseen. Keinonurmikenttiä on tällä hetkellä Oulussa 31 kappaletta. Määrällisesti keinonurmikenttien lisäämiselle ei ole tarvetta, mutta keinonurmien peruskorjauksien yhteydessä voidaan kiinnittää jatkossa enemmän huomioita kenttien profilointiin eli määritellä liikuntapalveluverkko huomioon ottaen, että milloin kohteeseen tarvitaan esimerkiksi jalkapallon vaatima pitkänukkainen nurmi ja milloin kohteeseen on paras ratkaisu asentaa ns. monitoiminurmi, joka mahdollistaa myös pesäpallon pelaamisen sekä jäädyttämisen talvella. Tapauskohtaisesti voidaan myös selvittää, että voidaanko esimerkiksi koulun pihoille toteuttaa kaksi pienempää kenttää, joista toinen on pintamateriaaliltaan lyhyempinukkainen ja toinen pidempinukkainen kenttä.

Liikuntakeskuksien jalkapallokenttien pintamateriaaleja on järkevää vaihtaa luonnonnurmesta tekonurmeen kovasta käyttöasteesta ja liikuntapaikanhoidon näkökulmasta johtuen. Esimerkiksi Heinäpäässä luonnonnurmikentät aiheuttavat tilanteen, joissa harjoituksia ja pelejä voidaan järjestää vain noin puolet potentiaalisesta käyttöajasta, koska luonnonnurmet eivät kestä käyttöä kuin keskimäärin 15 tuntia viikossa. Sen sijaan osa luonnonnurmikentistä tulee säilyttää luonnonnurmipinnalla, koska ne ovat suuressa suosiossa esimerkiksi harrastejalkapalloilijoiden keskuudessa. Myös mahdollisuus tekonurmen lämmittämiseen on hyvä tarkastella tapauskohtaisesti.

6.10 OuluZone ampumarata ja moottoriurheilukeskus

Ampumarata

Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen johtokunta on myöntänyt sivistys- ja kulttuuripalveluille toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan ampumaradan toiminnalle. Ampumaradan ympäristölupa on saanut lainvoiman 12.1.2013. Ampumarata ei ole toteutumassa lähitulevaisuudessa. Limingan Ruutikankaalle on aloitettu seudullisen ampumaurheilukeskuksen rakentaminen, joka palvelee myös oululaisia käyttäjiä.

Moottoriurheilukeskus

Moottoriurheilukeskus sijoittuu kokonaisuudessaan Oulun kaupungin omistamalle kiinteistölle 420-1-159. Kiinteistön alue on pääosin metsätalousaluetta. Osa alueesta on suomaata. Kiinteistön alueella ei ole asutusta eikä muuta laitostoimintaa. Oulun kaupungin rakennuslautakunta on myöntänyt OuluZone moottoriurheilukeskuksen rakennuksille ja radoille rakennusluvan 26.1.2011 (§ 6 ja § 7). Rakennuslupa on lainvoimainen.

Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen johtokunnan päätöksellä 26.6.2013 §103 on myönnetty lupa OuluZone moottoriurheilukeskuksen ratojen toiminnalle. Vaasan hallinto-oikeus on 11.3.2015 kumosi yhden lupamääräyksen kappaleen sekä muutti yhden lupamääräyksen kappaletta ja lupamääräystä. Korkein hallinto-oikeus on 9.3.2016

todennut, että hallinto-oikeuden päätöksen lopputuloksen muuttamiseen ei ole perusteita. Vaasan hallinto-oikeuden päätös jäi voimaan.

Liikuntapalvelut jätti maaliskuussa 2018 ympäristölupahakemuksen koskien moottoriradan R5 ja uuden enduroradan sisällyttämistä sekä rakennusautomaatiotoimintojen sisällyttämistä ympäristölupaan. Muutosta haetaan myös (VHO antamaan 11.3.2015 ja KHO:n pysyttämään 9.3.2016) speedway- ja snowcross-ratojen sijoituspaikkojen vaihtamiseen, kesäkauden toiminta-ajan jatkamiseen arkisin klo 21 saakka, mahdollisuuteen poiketa nykyisistä aukioloajoista neljä kertaa vuodessa ja 17 päivän yhtämittaisen hiljaisen jakson siirtämiseen marras-joulukuulle.

Moottoriurheilukeskusta on rakennettu vaiheittain. Ensimmäisessä vaiheessa rakennettiin kiinteistöyhtiön toimesta R1 motocross- ja R2 rallicrossradat tukitoimintoiheen. Toisessa vaiheessa rakennetaan R3 karting-, R4 speedway-, R6 enduro sprint-, R8 snowcross- ja R9 rallisprint -radat tukitoimintoiheen. Ratojen R4 speedway-, R6 enduro sprint- ja R8 snowcross toteuttamisesta vastaa OZ Operointi Oy. Ratoja ei ole vielä rakennettu. OZ Operointi Oy vastaa moottoriurheilukeskuksen toiminnoista ja ylläpidosta. Ensimmäisen ja toisen vaiheen ratojen rakentuminen korvaa linatin moottoriurheilukeskuksesta lakanneet moottoriurheilutoiminnot.

linatissa moottoriurheilutoiminnot lakkasivat vuoden 2014 lopussa. OuluZonen alueelle ei ole vielä puuttuvia ratoja (R4 speedway-, R6 enduro sprint-, ja R8 snowcross) toteutettu. Osan korvaavista suorituspaikoista on kuitenkin Oulun kaupunki pystynyt määräaikaisin sopimuksin osoittamaan lajien harrastajille (jäspeedway Ruskonselän teollisuusalueella, snowcross Ruskotunturin laskettelukeskuksessa ja enduro Punaisenladonkankaan alueella). Korvaavat paikat eivät kuitenkaan täytä kaikilta osin lajiharrastajien tarpeita, vaan ne ovatkin vain pieni apu suorituspaikkojen pulaan.

Työryhmä esittää, että puuttuvien ratojen (R4, R6 ja R8) rakentamiseen etsitään yhteistyössä kaupungin ja toimijoiden kanssa ratkaisu, jotta harrastajien olosuhteet turvataan jatkossa.

7 Esitys liikuntapaikkarakentamisen kohteista vuosille 2018-2027

Seuraavassa on esitetty liikuntapaikkarakentamisen kohteet vuosille 2018-2027 siltä osin kuin ne ovat tällä hetkellä tiedossa. Esitettyjen investointien yhteissumma uudisrakentaminen mukaan lukien on noin 40–50 miljoonaa euroa. Erityisesti uusia liikuntapaikkoja rakentaessa on olennaista selvittää erilaiset kumppanuusvaihtoehdot yksityisen ja julkisen sektorin välillä. Työryhmä esittää, että liikuntapaikkarakentamisen asiakirja päivitetään muutaman vuoden välein.

Liikuntapaikkojen uudisrakennus- ja perusparannuskohteet on jaettu viiteen kategoriaan:

- Opetus- ja kulttuuriministeriön avustukseen oikeuttavat yli 700 000 euron erillisinvestoinnit
- Aluehallintoviraston avustukseen oikeuttavat enintään 700 000 euron erillisinvestoinnit
- Muut erillisinvestoinnit
- Liikuntapalveluiden kunnossapito-ohjelman kautta toteutettavat kohteet ja muut uudisinvestointikohteet
- Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen perusparannusohjelmasta toteutettavat kohteet

7.1 Opetus- ja kulttuuriministeriön avustukseen oikeuttavat yli 700 000 euron erillisinvestoinnit

Jäälän urheilualue; 860 000 €; 2016–2018

- Laivakankaan koulun läheisyyteen rakennetaan tekonurmikenttä, yleisurheilun suorituspaikat sekä asfalttialue, jonka päälle voidaan talvisin asentaa kaukalo.

Hönttämäki-Jääli kuntorata; 1 400 000 €; 2018-2019

- Suunniteltu noin 10 km pituinen uusi 1-laatuluokan valaistu kuntoreitti yhdistää Jäälän kuntoradan ja Auran maja-Hiukkavaara-kuntoreitin toisiinsa.

Kaakkurin liikuntamaa; 2 100 000 €; 2018-2020

- Kaakkurin liikuntamaan alueelle toteutetaan valaistuja kivituhkapintaisia kuntoreittejä, jotka toimivat talvella hiihtolatuina sekä maastopyöräilykeskus jo suljettuun linatin moottoriurheilukeskukseen. Alue sisältää noin 14 km uutta valaistua kuntoreittiä Kaakkurin ja Metsokankaan alueelle. Lisäksi Metsokankaan alueelle on suunniteltu noin 4,7 km pituinen koirahiihtolatu. Uudet kuntoreitit yhdistyvät linatin nykyisiin kuntoreitteihin ja tästä edelleen Oulun muuhun kuntoreittiverkoston. Tulevaisuudessa reitit yhdistyvät myös Kempeleen kuntoreittiverkoston Kempeleen Linnakankaan alueelle. Pyöräilykeskukseen on suunniteltu aktiiviseen ulkoiluun, kuntoiluun ja urheiluun soveltuvia suorituspaikkoja kaiken ikäisille. Myös koiraharrastuksille ja liitovarjoharjoittelulle on varattu omat alueensa. Alueelle tulee myös ulkokuntoilualue.

Ouluhallin laajennus ja perusparannus; 21 400 000; 2019-2021

- Ouluhallin yhteyteen rakennetaan noin 7000 neliön laajennus, johon tulee kilpaurheilun vaatimukset täyttävä palloilusalu 1500 istumapaikalla. Lisäksi laajennukseen tulee tanssisali, kamppailusalu, telinevoimistelusalu sekä kuntosalu. Laajennuksen myötä Ouluhallin tapahtumaolosuhteet paranevat uusien aula-, wc- ja ravintolatilojen myötä. Laajennuksen toteuduttua Urheilutalosta ja Värtön liikuntahallista luovutaan. Nykyiseen Ouluhalliin tehdään perusparannus, jossa päivitetään rakennuksen tekniikka, liikuntapaikat ja kiinteistön erilaiset toiminnot vastaamaan tämän päivän vaatimuksia.

Castrenin urheilukeskuksen peruskorjaus; - ; 2019-2020

- Castrenin urheilukeskuksen tarveselvitys valmistuu syksyllä 2018. Suunnitelmassa tarkentuu projektin sisältö sekä kustannusarvio. Tarveselvityksessä tehdään alueen kokonaistarkastelu huomioiden mm. katsomorakenteet, varastot ja tekojään rakentaminen.

Salonpään koulun kenttä; - ; 2020-2021

- Kaupunginvaltuusto päätti 14.5.2018 § 52 Salonpään koulun rakentamisesta. Tämä edellyttää myös uuden kentän rakentamista alueelle.

Torpanmäen liikunta-alue; ??; 2020-2021

- Haukiputaan nykyisen keskusurheilukentän alue kaavoitetaan asuinrakentamiseen. Tästä syystä Haukiputaan keskusurheilukenttä poistuu ja Torpanmäen alueelle rakennetaan täysin uusi liikunta-alue. Alueen yleissuunnitelma ja kustannusarvio valmistuvat vuoden 2018 aikana.

Linnanmaan uimahalli; - ; 2021-2022

- Linnanmaan uimahallin hankesuunnitelma päivitetään vuoden 2018 aikana. Linnanmaan uimahallista on tehty yhteensä 6 tarveselvitystä tai hankesuunnitelmaa, joista viimeisin on vuodelta 2011. Väestöennusteet, suunniteltu täydennysrakentaminen sekä Oulun yliopiston maantieteen laitoksen selvitys liikuntapaikkojen saavutettavuudesta tukee uuden uimahallin sijoittumista Linnanmaalle.

Kiiminkipuiston kenttä; - ; 2021-2022

- Jokirannan koulun rakentaminen Syke-talon ja lukion yhteyteen (kh 12.3.2018 § 60) tarkoittaa uuden kentän rakentamista alueelle. Kiiminkipuiston osalta on toteutettu myös ideakilpailu.

Kaakkurin tekojääkenttä ja tekonurmen uusiminen; 1 175 000 €; 2022

- Kaakkurin urheilukeskukseen rakennetaan tekonurmen paikalle tekojää, joka takaa luisteluosuhteet lokakuusta maaliskuuhun. Jalkapalloon tarkoitettu tekonurmi uusitaan ja siirretään nykyisen kivituhkakentän paikalle. Tekojääalue sisältää kaukalon ja luistelun alueen.

7.2 Aluehallintoviraston avustukseen oikeuttavat enintään 700 000 euron erillisinvestoinnit

Pateniemen tekojääkenttä; 675 000 €; 2020

- Pateniemen urheilukeskukseen rakennetaan nykyisen kaukalon ja luistelun alueen paikalle tekojää, joka takaa luisteluolosuhteet lokakuusta maaliskuuhun. Tekojääalue sisältää kaukalon ja luistelun alueen.

7.3 Muut erillisinvestoinnit

Niittyaron urheilukeskuksen huoltorakennus; 629 000 €; 2018

- Niittyaron urheilukeskuksen huoltorakennus on purettu ja tilalle on rakennettu uusi, koska kiinteistöä ei nykyisessä kunnossaan kannattanut peruskorjata, vaan taloudellisinta oli uusia rakennus täysin.

7.4 Liikuntapalveluiden kunnossapito-ohjelman kautta toteutettavat kohteet ja muut uusinvestointikohteet

Moottorikelkkareitit; yhteensä 430 000 €; 2019-2020

- Moottorikelkkareiteissä on neljä rakennettavaa reittiosuutta:
  - o Vuotto-Särkijärvi (Puolanka) 98 km moottorikelkkailureitin rakentaminen Oulun osuudelta 32 km. Yhteishanke Utajärven kunnan kanssa. 2016-17 reittitoimitus, 2019 rakentaminen (Oulun osuus) 103 000 €
  - o Kiiminki-OuluZone-Yli-Kiiminki 38 km moottorikelkkailureitin rakentaminen. Oulun reitit yhdistetään OZ-moottoriurheilukeskukseen. 2017-18 reittitoimitus, 2019 rakentaminen 120 000 €
  - o Kiiminki – Kierikki – Ylitannila 48 km moottorikelkkailureitin rakentaminen. Reitti yhdistää Oulun reitit Pudasjärven, Syötteen ja Koillismaan reitistöön. 2017-18 reittitoimitus, 2020 rakentaminen 175 000 €
  - o Isokangas-Harakkaperä 8 km moottorikelkkareitin rakentaminen. Reitti yhdistää Oulun reitistön lin ja Kuivaniemen moottorikelkkaurastoon. 2020 rakentaminen 32 000 €

7.5 Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen perusparannusohjelmasta toteutettavat kohteet

Oulun jäähallin peruskorjaus; - ; 2018-2020

- Oulun jäähallin alkuperäiskunnossa olevat pukuhuonetilat uusitaan vuosina 2018 ja 2019. Lisäksi jäähallia peruskorjataan hankeselvityksen mukaisesti.

Jatulin liikuntahallin peruskorjaus; - ; 2018-2019

- Jatulin liikuntahallin peruskorjauksen yhteydessä mm. liikuntasalin lattia uusitaan.

Oulunsalon jäähallin peruskorjaus: - ; 2019

- Kaukalon pohja päällystetään betonilla, vesikatto korjataan ja valaistus uusitaan.

Raksilan tekojääkentän peruskorjaus; - ; 2023

- Peruskorjaus keskittyy teknisen laitteiston kunnostamiseen ja uusimiseen.

Liikunnan investoinnit vuosina 2018 - 2027

2018	2019	2020	2021	2022	2023-27
<ul style="list-style-type: none"> Niittyaron huoltorakennus 629 000 € Jäälän urheilualue (2/2) 250 000€ Hönttämäki-Jääli kuntoreitti (1/2) 700 000 € Kaakkurin liikuntamaa (1/3) 680 000 € Ouluhalli 400 000 € 	<ul style="list-style-type: none"> Ouluhalli (1/2) 11 milj. € Hönttämäki-Jääli kuntoreitti (2/2) 700 000 € Kaakkurin liikuntamaa (2/3) 820 000 € Castenin urheilukeskuksen peruskorjaus 	<ul style="list-style-type: none"> Ouluhalli (2/2) 10 milj. € Kaakkurin liikuntamaa (2/2) 600 000 € Vuotto-Särkijärvi moottorikelkkareitti 103 000 € Kiiminki-Ouluzone-Ylikkiiminki moottorikelkkareitti 120 000 € Päteniemien tekojääkenttä 675 000 € Torpanmäen liikunta-alue 3 milj. € Castenin urheilukeskuksen peruskorjaus Salonpään koulun kenttä Kiiiminkiouiston kenttä 	<ul style="list-style-type: none"> Kiiminki-Kierikki-Yli-Tannila moottorikelkkar. 175 000 € Isokangas-Harakkaperä moottorikelkkareitti 32 000 € Hovinsuon peruskorjaus Linnanmaan uimahalli Salonpään koulun kenttä Kiiiminkiouiston kenttä 	<ul style="list-style-type: none"> Linnanmaan uimahalli Kaakkurin tekojää + tekourmen uusiminen 1 175 000 € 	<ul style="list-style-type: none"> Raksilan tekojään peruskorjaus Linnanmaan jäähallin peruskorjaus Linnanmaan liikuntahallin peruskorjaus Raksilan uimahallin peruskorjaus Jätulin uimahallin peruskorjaus

Kuva 1. Liikuntapaikkarakentamisen aikajana vuosille 2018-2022

8 Kysely seuroille toimintaolosuhteisiin liittyen

Työryhmän työskentelyyn liittyen työryhmä halusi kuulla myös liikunta- ja urheiluseurojen näkemyksiä liikuntapaikkoihin liittyen. Seuraneuvottelukunta teki keväällä 2018 kyselyn Oulussa toimiville seuroille liikuntapaikkaolosuhteista. Kyselyllä haluttiin mitata niin määrällistä ja laadullista kokemusta liikuntapaikoista ja niiden kehittämisestä. Kysely tehtiin nettikyselynä.

Kyselyyn vastasi 52:n lajin edustajia, joten lajikirjo oli hyvin laaja. Vastanneiden toiminnasta noin puolet kohdistui alle 18-vuotiaiden toimintaan ja puolet aikuisten toimintaan. Tavoitteellisuuden osalta 45 % ilmoitti tavoitteeksi harrastustoiminnan, 45 % kilpaurheilutoiminnan ja 10 % huippu-urheilutoiminnan. Vastanneiden toiminnasta 75 % tapahtui kaupungin hallinnoimissa tiloissa ja 25 % yksityisen sektorin tiloissa. Liikutettavia viikossa vastanneilla seuroilla oli noin 11 500 kappaletta, vaihteluvälillä 8 – 1600. Jos arvioidaan jokaisen liikkuvan kolme kertaa viikossa, niin puhutaan reilusti yli 30 000 liikuntasuorituksesta viikossa.

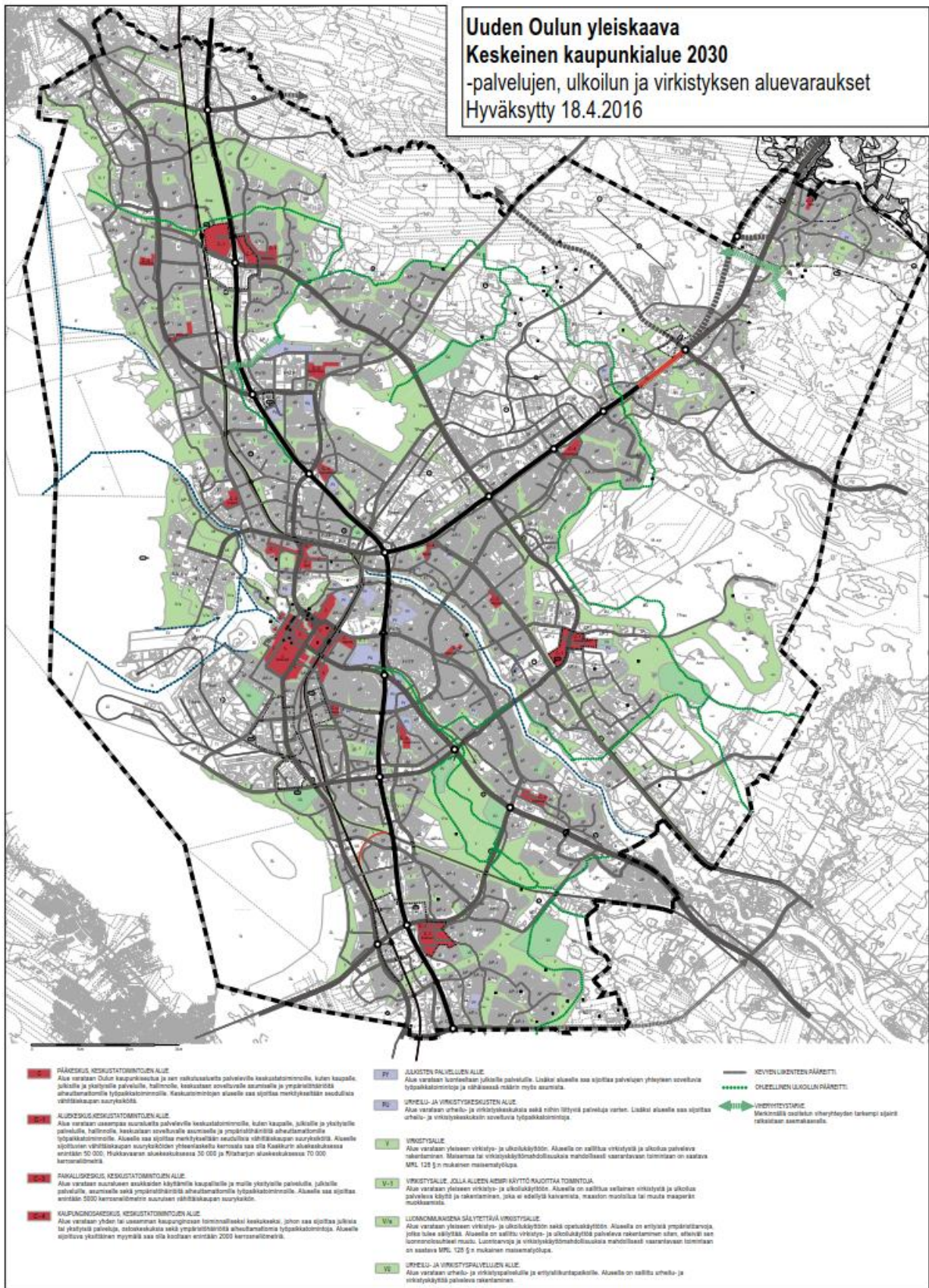
Tyytyväisyys tiloihin odotetusti vaihteli selvästi. Kysely toteutettiin asteikolla 0 – 5 niin, että 0 oli ei ollenkaan tyytyväinen ja 5 erittäin tyytyväinen. Kaikki kolme kategoriaa olosuhteet yleensä, määrällinen riittävyys ja laadullinen riittävyys olivat hyvin samansuuntaisia. Jos otetaan kolme tyytyväisintä luokkaa (3 – 5), niin yleensä olosuhteisiin oli noin 67 % tyytyväisiä, määrällisesti tyytyväisiä oli 60 % ja laadullisesti tyytyväisiä 60 %. Avoimiin vastauksiin vastattiin runsaasti ja ne kertoivat eri toimijoiden tilanteesta ja odotuksista tarkemmin. Kyselyloma on liitteessä 3 ja kyselyn tulokset liitteessä 4.

9 Lähteet

Valtion liikuntaneuvosto. (2014) *Liikuntapaikkarakentamisen suunta*. Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2014:4.
http://www.liikuntaneuvosto.fi/files/378/www_liikuntapaikkarakentamisen_suunta_paivitetty.pdf

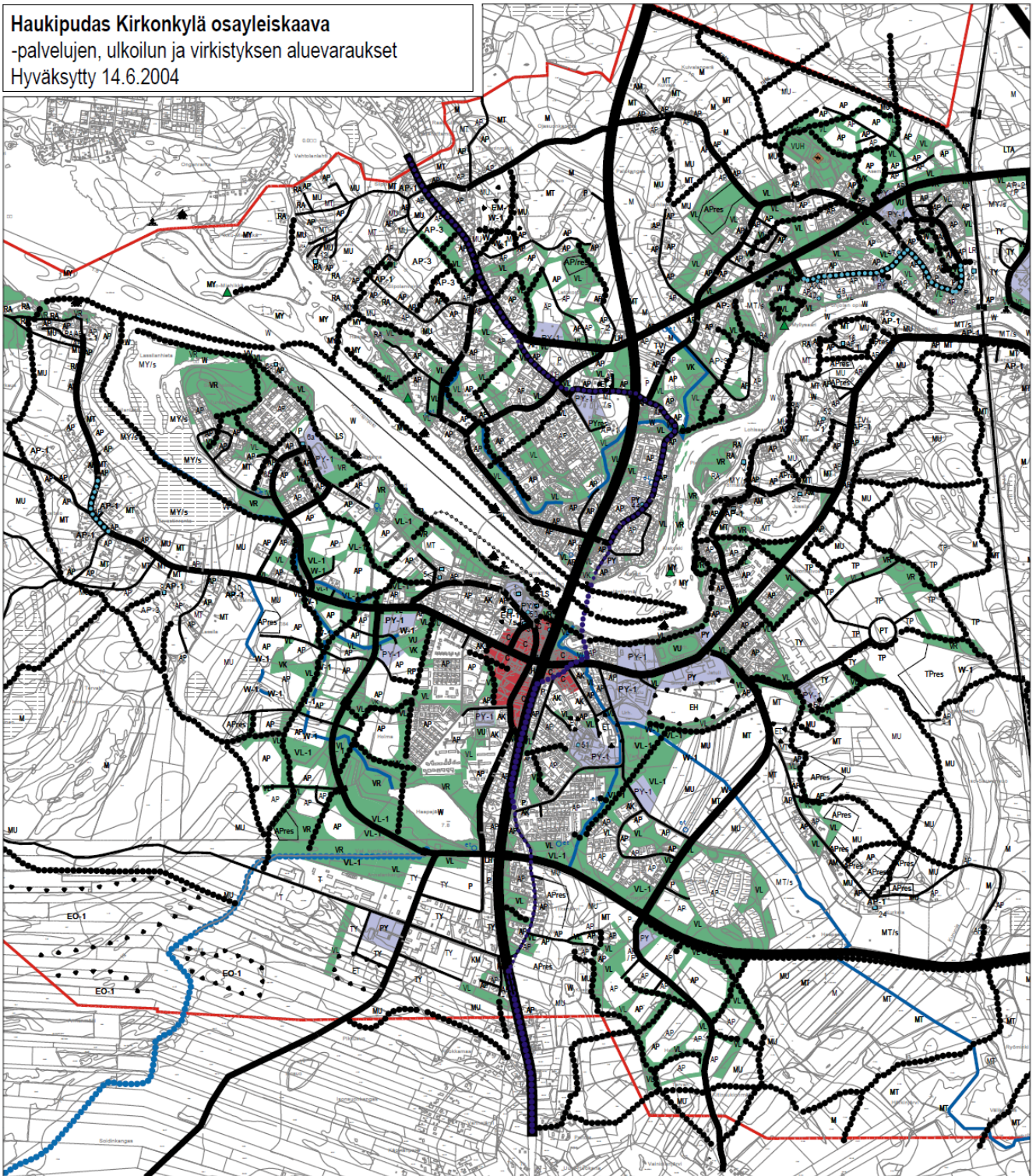
10 Liitteet

LIITE 1a. Uuden Oulun yleiskaavaehdotus, Keskeinen kaupunkialue 2030

Haukipudas Kirkonkylä osayleiskaava
-palvelujen, ulkoilun ja virkistyksen aluevaraukset
Hyväksytty 14.6.2004

KESKUSTAOIMINTOJEN ALUE.

JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.

JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.
Alue on varattu lähinnä koulutoimen tai sosiaalitoimen palveluille.

LÄHIVIRKISTYSALUE.

LÄHIVIRKISTYSALUE.
Virkistysalueen maastoa saa muotoilla alueiden rakentamisessa jäävillä ylijäämämassoilla. Massat tulee sijoittaa tarkemman suunnittelun pohjalta osaksi leikkipuistoa tai ulkoilualuetta siten, että olevaa vartunutta puustoa säilytetään.

URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.

ASUNTOALUEEN KESKUSLEIKKIPUISTO.
Alue on tarkoitettu rakennetulle leikkipuistolle.

RETKEILY- JA ULKOILUALUE.

UIMARANTA-ALUE.

ELÄINRHEILUALUE.
Alueelle saa rakentaa hevostallin maneesineen, koiratarhan tai muita vastaavia eläinrheilualan toimintaan liittyviä rakennuksia.

OHJEELLINEN ULKOILUREITTI.
Reitin toteuttaminen edellyttää reittitoimistusta tai sopimusta maanomistajan kanssa.

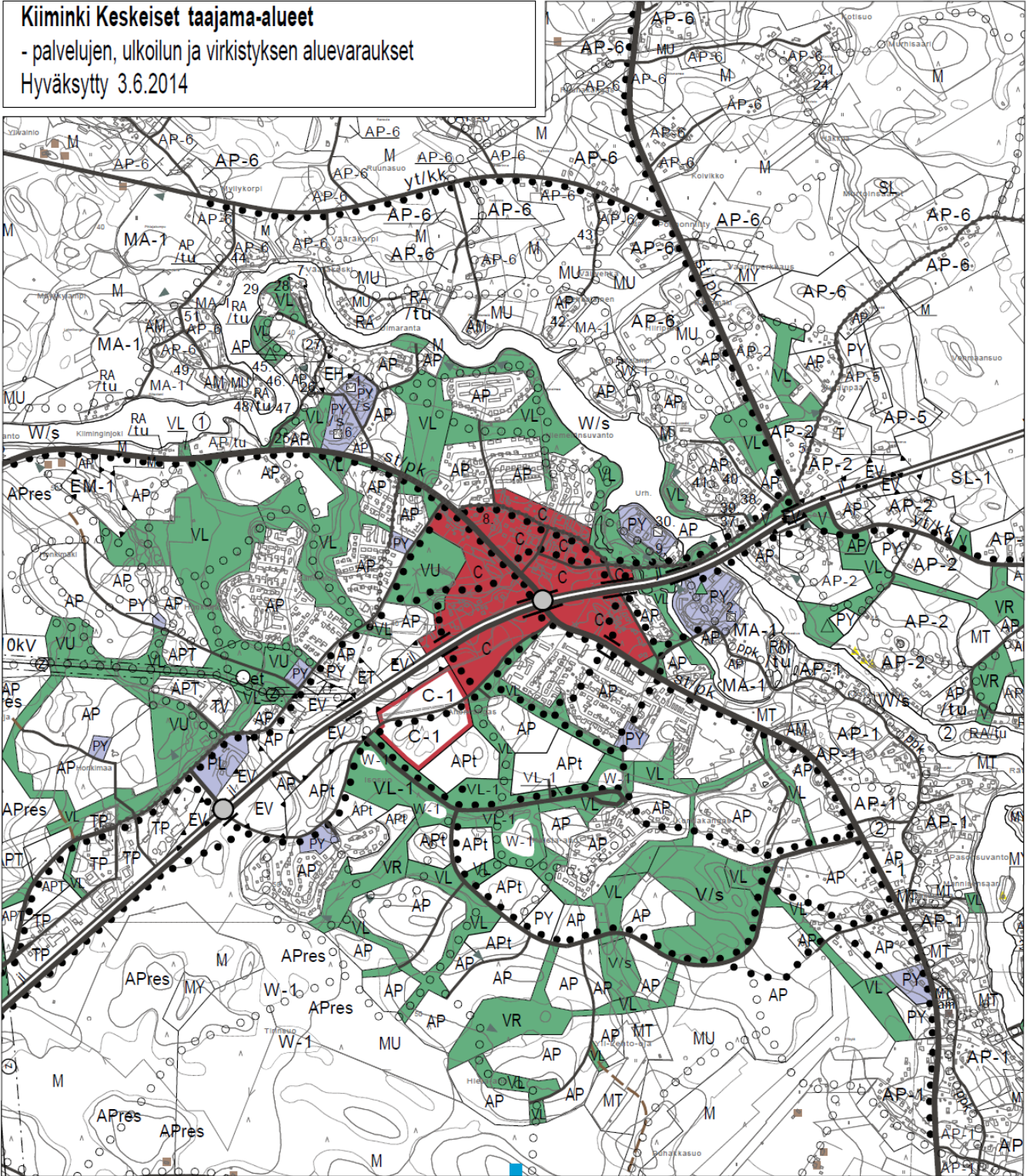
hi= hiihtolatu.
rats= ratsastus- tai raviharjoittelureitti.

ULKOILUREITTIYHTEYS AJOTIELLÄ.
VALAISTU ULKOILUREITTI.

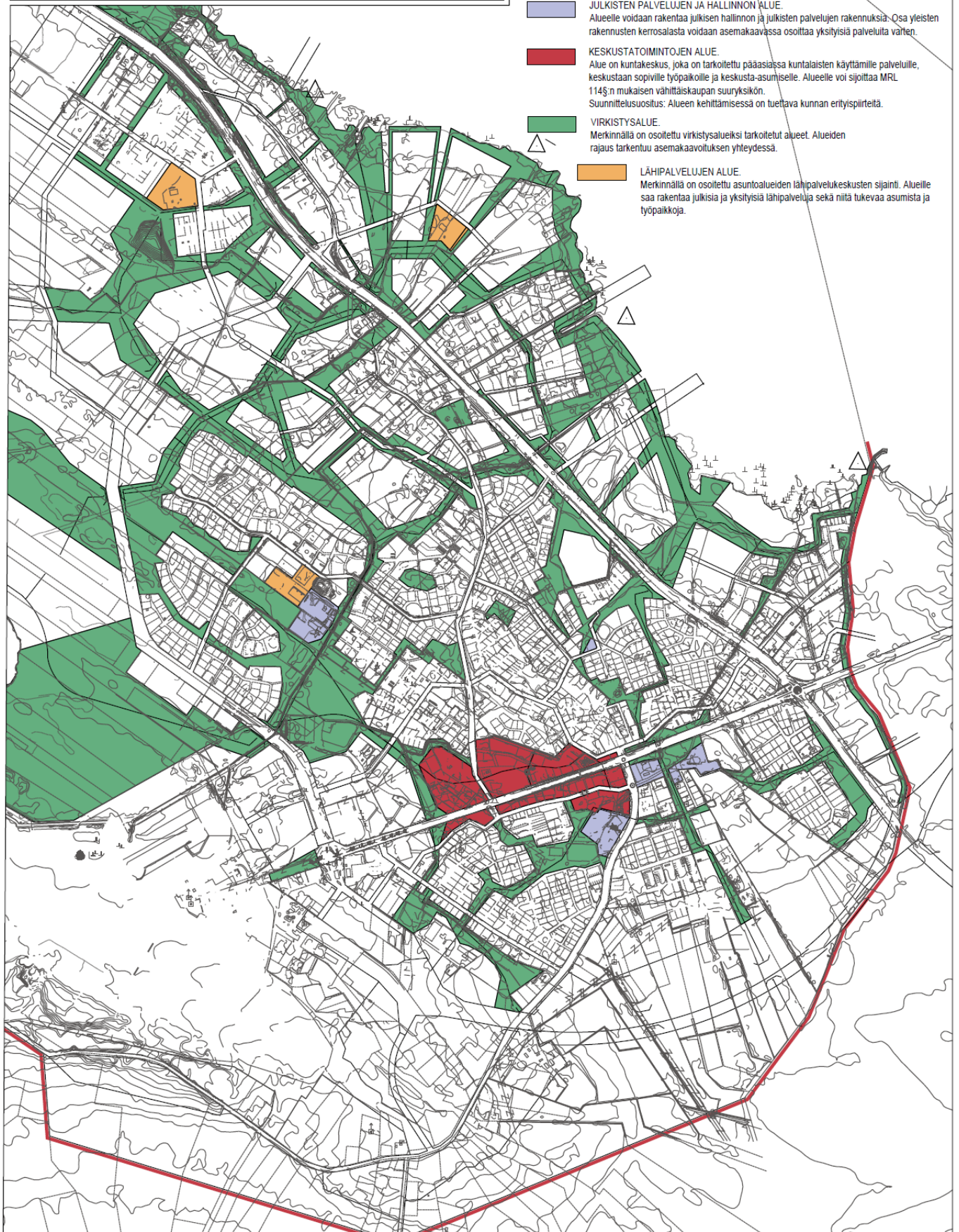
Kiiminki Keskeiset taajama-alueet
 - palvelujen, ulkoilun ja virkistysaluevaraukset
 Hyväksytty 3.6.2014

C	Keskustaoimintojen alue.	VU	Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue.
C-1	Keskustaoimintojen alue. Alueelle ei sallita vähittäiskaupan suuryksikköä.	VR	Retkeily- ja ulkoilualue. Maisemaa muuttavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman maisematyölupaa (toimenpiderajoitus MRL 43§ ja 128§). Alueelle saa rakentaa ulkoilureittejä ja ulkoilukäyttöä palvelevia pienehköjä rakennelmia.
PL	Lähipalvelujen alue.	●●●ppk○○○	Kevyt liikenne katualueella. Hidaskatu, pihakatu, kävelypainotteinen katu tai vähäliikenteinen katu tai tie. Katua tai tietä käytetään kevyen liikenteen yhteytenä tai ulkoilureittinä. Kevyen liikenteen olosuhteita parannetaan rakenteellisin keinoin.
PY	Julkisten palvelujen ja hallinnon alue.	○○○○○○○	Ohjeellinen ulkoilureitti. Reitin toteuttaminen edellyttää reitittöimistusta tai sopimusta maanomistajien kanssa. hi=latu rats=ratsastusreitti
V	Virkistysalue. Maisemaa muuttavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman maisematyölupaa (toimenpiderajoitus MRL 43§ ja 128§).	●●●●●●●	Ohjeellinen kevyen liikenteen reitti. Yhteystarve on sitova. On suositeltavaa, että yhteys rakennetaan kun uudet asuinalueet otetaan käyttöön.
VL	Lähevirkistysalue. Maisemaa muuttavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman maisematyölupaa (toimenpiderajoitus MRL 43§ ja 128§).		
VL-1	Lähevirkistysalue. Rakentamisen myötä muuttuva ja osittain kuivatettava suoalue, joka rakennetaan maisemapuistoksi vesiaiheineen.		
W	Uimaranta-alue.		

Oulunsalo Keskeisten alueiden osayleiskaava
-palvelujen, ulkoilun ja virkistyksen aluevaraukset
Hyväksytty 26.2.2010

LIITE 2.

Liikuntapaikkojen laatukriteeristö koostuu seuraavista osa-alueista ja määrittelyistä:

A. Asiakkaiden tarpeet

1. Asukasmäärät ja ikäluokat (Esim. Oulussa asukasluku on n. 196 000)

1. asukkaita alueella (> 40 000)
2. asukkaita alueella (10 000 – 40 000)
3. asukkaita alueella (3000 – 10 000)
4. asukaita alueella (< 3000)

2. Käyttäjät/käyttöaste

1. runsaassa käytössä, kilpaurheilukäytössä
2. säännöllisesti kunto- ja kilpaliikuntakäytössä
3. säännöllisesti kuntoliikuntakäytössä
4. satunnaisessa käytössä

3. Asukas/asiakastyytyväisyys

1. asiakkaat tyytyväisiä, ei kehitettävää
2. asiakkaat tyytyväisiä, vähän kehitettävää
3. kaikki jotakuinkin o.k., jonkin verran kehitettävää
4. asiakkaat tyytymättömiä, runsaasti kehitettävää

4. Terveysvaikutukset

1. kansanterveydellisesti ja erityisryhmille erittäin merkittävä
2. yleisesti kansanterveydellisesti merkittävä
3. jonkin verran kansanterveydellistä merkittävyyttä
4. ei sanottavasti merkitystä kansanterveyteen

B. Liikuntapaikan sijainti

5. Saavutettavuus

1. erinomainen sijainti, hyvät kulkuyhteydet
2. hyvä sijainti lähellä asutuskeskuksia, hyvät kulkuyhteydet
3. kohtuullisen välimatkan päässä asutuskeskuksesta, kohtuulliset kulkuyhteydet
4. syrjäinen

6. Luonnonarvot, estetiikka

1. luonnonarvoiltaan merkittävä ja maisemaltaan kaunis, estetiikka huomioitu hyvin liikuntapaikan rakennelmissa, kulttuurihistoriallisesti merkittävä
2. luonnonarvoja jonkin verran, estetiikka huomioitu hyvin liikuntapaikan rakennelmissa
3. estetiikka huomioitu liikuntapaikan rakennelmissa
4. ei sanottavasti ole kiinnitetty estetiikkaan huomioita

7. Maantieteelliset ja/tai varustukselliset ominaisuudet

1. vaihteleva maasto, huomattavia korkeuseroja ja laadukas pohja/monipuolinen ja laadukas varustus
2. maastossa vaihteluita, korkeuseroja/ monipuolinen varustus
3. maastossa vain vähän vaihteluita, vähän korkeuseroja/normaali varustus
4. monotoninen ympäristö/niukka varustus

C. Palvelun taso ja laatuvaatimukset

8. Liikuntapaikan laatu, varustetaso

1. huipputasoinen paikka, huomioitu sekä huippu-urheilu että erityisryhmät
2. mahdollistaa harraste- ja kilpaurheilua tasokkaissa olosuhteissa
3. laadukkaat palvelut harrastajalle, omatoimikuntoilijalle ja kouluille/päiväkodeille
4. varustelutaso vaatimatonta

9. Liikuntapaikan aukioloaika

1. mahdollisuus käyttää ympäri vuoden kaikkina päivinä 24 tuntia
2. mahdollisuus käyttää ympäri vuoden kaikkina päivinä suppeammalla aukioloajalla
3. mahdollisuus käyttää rajoitetulla aukioloajalla (joko päivän aikana tai osan vuotta)
4. rajoitettu aukioloaika

10. Vuoronvaraus

1. säännöllinen vuoronvaraus koko vuoden
2. säännöllinen vuoronvaraus osan vuotta
3. osittainen vuoronvaraus
4. ei vuoronvarausta

11. Ylläpito, huoltotarpeet

1. vaatii jatkuva huoltoa ja ylläpitoa
2. vaatii säännöllistä huoltoa ja ylläpitoa
3. vaatii viikoittaista ylläpitoa ja huoltoa
4. ylläpito ja huolto vain tarvittaessa

12. Henkilöstön pätevyys

1. työn vaatima ammattitutkinto ja käytännön osaaminen
2. työn vaatima ammattitutkinto
3. työn vaatima osaaminen hankittu työn tekemisen kautta
4. sovellettavissa oleva osaaminen

13. Toteutettavuus, resurssit

1. erittäin helppo toteuttaa
2. helppo toteuttaa
3. toteutus kohtalaista
4. toteutettavuus työlästä.

Liikuntapaikkarakentaminen Oulussa 2016-2025 -asiakirjan päivitys

Oulun Seuraneuvottelukunta kuulee tämän kyselyn kautta oululaisia urheiluseuroja heidän liikunta- ja harjoitteluolosuhteistaan. Tietoja tullaan käyttämään Oulun kaupungin Liikuntapaikkarakentaminen Oulussa 2016-2025 asiakirjan päivittämiseen.

Vastaamalla kyselyyn ja voit vaikuttaa tulevaisuuden Ouluun. Kyselyn vastausaika päättyy 17.4.2018

Suuret kiitokset vastauksistanne!

1. Laji / lajit

2. Alle 18-vuotiaiden osuus toiminnastanne?

%-arvo

3. Seurassanne

valitse parhaiten seuraanne kuvaava osio

	harrastus	kilpaurheilu	huippu-urheilu
tavoitteellisuus	☐	☐	☐

4. Liikutettavien määrä / vko

5. Tyytyväisyys olosuhteisiin nyt

asteikko 0-5, 0= ei ollenkaan tyytyväinen..... 5=erittäin tyytyväinen

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

6. Millainen on seuranne käyttöaste kaupungin omistamien liikunta- ja harjoitustilojen ja muualta hankitut tilojen suhteen?

Kaupungin vuokraamat tilat vs. yksityiset tilat

7. Mitä koulujen tiloja käytätte?

8. Mitä liikuntalaitoksia käytätte?

Uimahallit, Ouluhalli, Värtön liikuntahalli, Kasarmin liikuntasali, Jatuli, Urheilutalo, Kastellin monitoimitalo, Oulunsalon liikuntakeskus, jäähallit, Palolaitoksen liikuntasali ja ampumarata, Heinäpään jalkapallohalli, Liikuntahalli Vorelli, Raatin liikuntakeskus, Linnanmaan liikuntahalli, Ylikiimingin kuntosali jne.

9. Mitä ulkoliikuntapaikkoja käytätte?

Tekonurmikentät, yleisurheilukentät, hiihtoladut, kuntoreitit, iso tekojää ja muut ulkokentät jne.

10. Arvio nykyisten olosuhteiden määrällisestä riittävydestä

asteikko 0-5, 0= ei ollenkaan riittävät..... 5=erittäin riittävät

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

11. Arvio nykyisten olosuhteiden laadullisesta riittävydestä

asteikko 0-5, 0= ei ollenkaan riittävät..... 5=erittäin riittävät

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

12. Kehittämivelka / unelmatilanne

Arvioi riittävä olosuhde tarpeeseen: tuntia / viikko tai laadullinen

13. Avoin sana:

Vapaa viestinne Oulun seuraneuvottelukunnalle ja Oulun kaupungille liikuntatiloista.

Liikuntapaikkarakentaminen Oulussa 2016-2025 päivitys

Oulun seuraneuvottelukunta

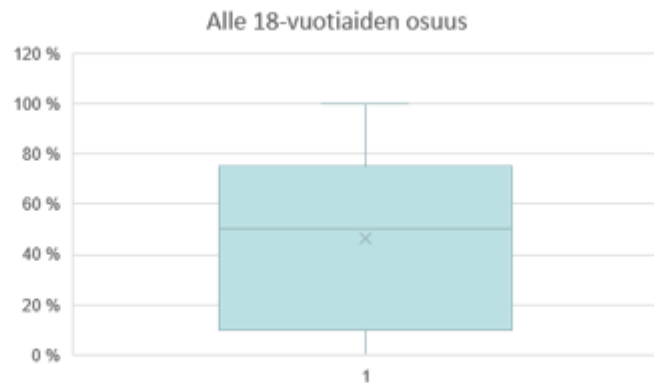
Kevät 2018

Vastanneet lajit Vastauksia 52 kpl

aikido, <u>iaido</u>	Kilpatanssi: vakio- ja latinalaistanssit	Suunnistus x 3
Ammunta ja sen alalajit; ilma-aseet, ruutiaseet, haulikko	Koripallo,	Tanssi
biljardi,	Koulujen tanssikerhot/liikuntakerhot	Tanssin oheisharjoittelu
Capoeira	Kriketti	tanssillinen voimistelu x 2
Cheerleading; Alalajit cheerleading ja <u>cheertanssi</u> .	Kyykkä,	Tanssiurheilu
<u>darts</u> ,	Lentopallo x 6	Telinevoimistelu
<u>freegym</u>	<u>mölkky</u>	Tennis x 2
Frisbeegolf, sekä muut frisbeelajit	Paini	Triathlon
Futsal x 4	Potkurykkeily, thainyrkkeily, vapaaottelu, lukkopaini	Uinti x 2
Harrasteliikunta	Purjehdus,	veneily
Hiihto x 6	Pyöräily	vesipallo
Jalkapallo x 4	Pöytätennis x 2	Voimistelu x 2
Joukkuevoimistelu x 3	ratagolf	yleisurheilu x 5
jujutsu	Ratsastusjousiammunta	
Jääkiekko x 2	Rock and swing -tanssit	
kahvakuula	rullalautailu	
Karate,	Salibandy x 4	
Karting	Seuratanssi, show-tanssi	
Keilailu,	<u>Shotokan karate</u>	
kiilpa-aerobic	Squash	
	Sulkapallo	

Alle 18-vuotiaiden osuus toiminnastanne?

- Keskiarvo 47 %
- Vaihteluväli 0-100 %
- Vastauksia 50 kpl

Seuroissa olevat painopisteet

	<u>harrastus</u>	kilpaurheilu	huippu-urheilu	Yhteensä
tavoitteellisuus	37	33	7	77

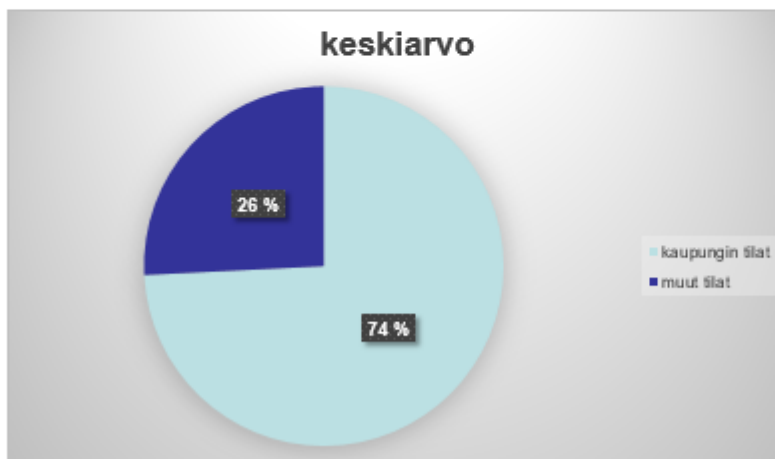

huippu-urheiluun itsensä mieltävät:

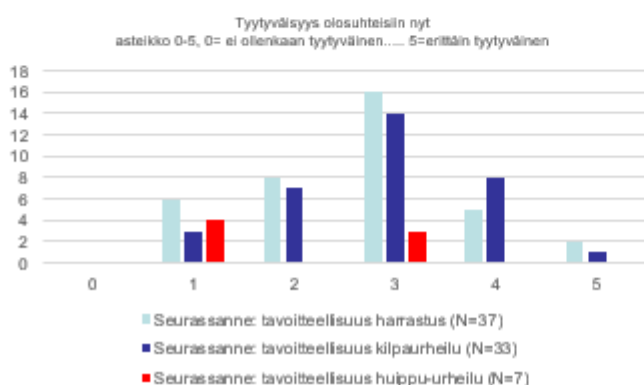
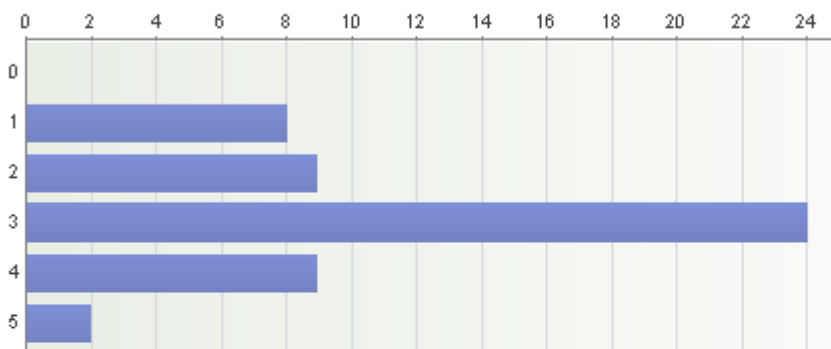
- Jääkiekko
- Karting
- Salibandy
- Potkunyrkkeily, thainyrkkeily, vapaaottelu, lukkopaini
- Jalkapallo
- Tanssiurheilu
- Uinti ja vesipallo

Millainen on seuranne käyttöaste kaupungin omistamien liikunta- ja harjoitustilojen ja muualta hankitut tilojen suhteen?
Vastaajia 50 kpl

Keskiarvo 74 % kaupungin tiloissa ja
26 % tiloista muilta (yksityinen sektori)

Tyytyväisyys olosuhteisiin nyt
asteikko 0-5, 0= ei ollenkaan tyytyväinen..... 5=erittäin tyytyväinen
Vastanneita 52 kpl

Mitä liikuntalaitoksia käytätte?

Vastauksia 46 kpl

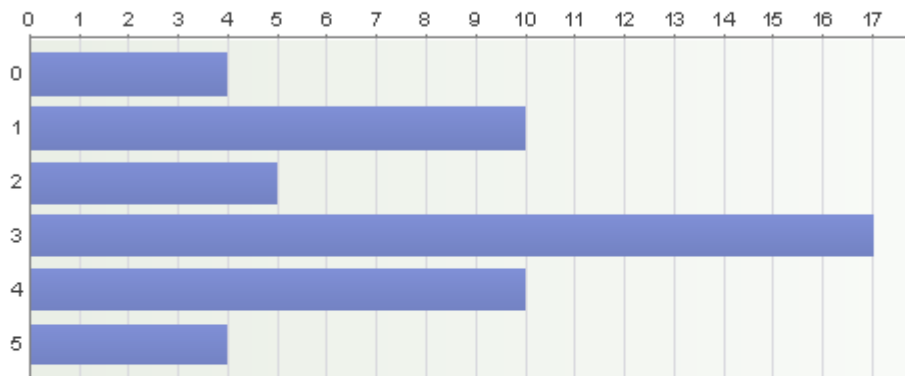
- Heinäpään jalkapallohalli X 4
- Hiukkavaaran ampumarataa käytetään säännöllisesti.
- Jatuli X 2
- Jäähallin käytävä
- Jäähallit
- Jäähallit Linnanmaa ja
- Kasarmin liikuntasali X 3
- kastellin monitoimitalo X 6
- Linnanmaan liikuntahalli X 7
- Nallisport
- Ouluhalli X 9
- Oulun uimahalli (Raksila) X 2
- Oulun Urheilutalo X 3
- Oulunsalon Jäähalli X 2
- Oulunsalon liikuntakeskus,
- Palolaitoksen liikuntasali X 4
- palolaitoksen liikuntasali,
- Palolaitoksen liikuntasali,
- Palolaitoksen liikuntasali.
- Raatin liikuntakeskus
- X 5
- Raatin uimahalli,
- Raksilan jäähalli (käytävätila),
- Uimahalli,
- Uimahallit
- Uimahallit
- Urheilutalo X 7
- Vesi-Jatuli,
- Virpiniemen urheiluopisto
- Värtön liikuntahalli X 3
- Värtön liikuntahalli, kamppailusali
- ylikiimingin kuntosali

Mitä ulkoliikuntapaikkoja käytätte?

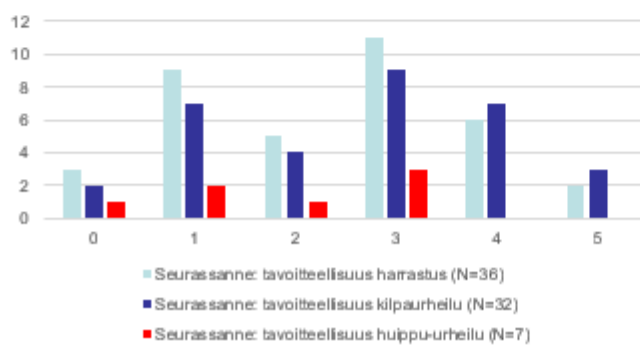
Vastauksia 47 kpl

- Värtön ympäristössä.
- Castrenin,
- Haukipudas-
- Haukiputaan keskus urheilukenttä,
- Haukiputaan urheilukenttä,
- Heinäpään heittoalue, nurmikentät
- Heinäpään heittoalue.
- Heinäpään maasto ja uimallin takamaasto
- heinäpään tekonurmi ja nurmikentät
- Hiekka-/sora-/kivituhkapohjaiset kentät
- Hiihtoladut eri puolilla Oulua,
- hiihtoladut ja kuntoreitit.
- Hiihtäjien käytössä hiihtoladut.
- Hiirosen nurmikentät, frisbeegolfradat.
- Hollihaan skeittiparkki,
- Hovinsuon skeittiparkki
- linatin kuntosali.
- linatin latureitistö
- Kiimingin nurmi.
- Kiviniemen, Kellon ja Takkurannan koulujen kentät satunnaisesti.
- kolehmaisen sekä
- Korkeasaaren tenniskenttiä.
- Korkeasaaren tenniskentät
- Kuntoradat, Urheilukentät
- lintulan ulkojääkentät talvisin
- MAKSULLINEN Ouluzonen moottoriurheilukeskus
- Maunon puisto
- Merialue
- Niittyaron tekonurmi
- Norssin tekonurmi.
- Ouluhallin takana olevaa nurmialuetta.
- Oulun koulun kentällä
- Raatin stadion ja
- Raatin stadion,
- Raksilan läheisyydessä olevia ulkokenttiä / juokuratoja
- Suunnistusmaastoja ympäri Kiiminkiä.
- Tekonurmikentät ja nurmikentät mihin vuoroja vain saadaan
- Tekonurmikentät,
- uimarannat,
- Vaihdellen eri ikäluokkien kanssa.
- Virpiniemen ulkoilue
- Virpiniemi ladut ja ulkoilureitit,
- Värtön liikuntahallin lähellä oleva hiekkakenttä jossa jalkapallomaalit
- Yleisurheilukentät,
- Ylikiimingin urheilukenttä Pyлкönahon hiihtolatu

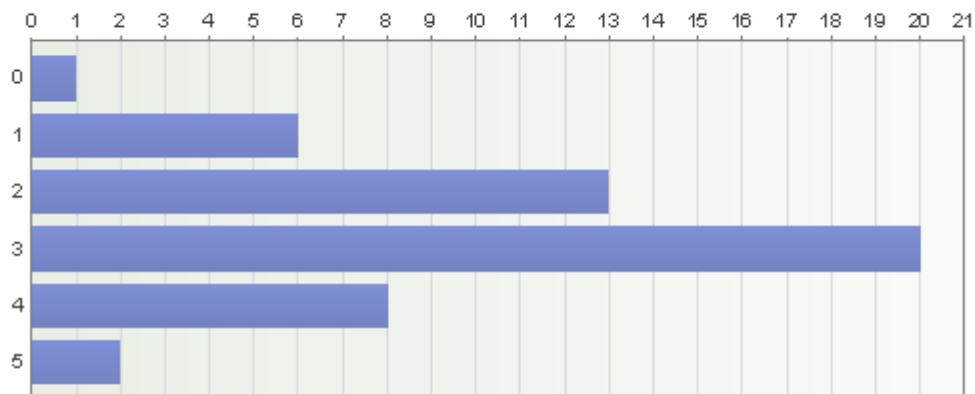
Arvio nykyisten olosuhteiden määrällisestä riittävydestä
asteikko 0-5, 0= ei ollenkaan riittävät..... 5=erittäin riittävät
Vastauksia 50 kpl

Nykyisten olosuhteiden määrällinen riittävyys

Arvio nykyisten olosuhteiden laadullisesta riittävydestä
asteikko 0-5, 0= ei ollenkaan riittävät..... 5=erittäin riittävät
Vastauksia 50 kpl

Olosuhteiden laadullinen riittävyys

